

European
Commission

Sisteme dinamice de achiziții

Ghid de utilizare

Comisia Europeană

Direcția Generală Piață Internă, Industrie, Antreprenoriat și IMM-uri

Direcția B – Planificare, finanțe, date

Unitatea B4 – Date și cunoștințe pentru politici, întreprinderi și oameni

Date de contact: Secretariat EXEP

E-mail: GROW-EXEP@ec.europa.eu

Comisia Europeană, B-1049 Bruxelles

Sisteme dinamice de achiziții

Ghid de utilizare

Grupul multipartit de experți privind achizițiile publice electronice (EXEP) este o entitate consultativă creată de Comisia Europeană pentru a oferi consultanță și expertiză serviciilor Comisiei. Punctele de vedere exprimate în prezentul raport sunt punctele de vedere ale grupului de experți și nu reflectă în mod necesar opiniile Comisiei Europene sau ale statelor membre. Sprijinul acordat de Comisia Europeană pentru elaborarea acestei publicații nu constituie o aprobare a conținutului ei, care reflectă numai punctul de vedere al autorilor, iar Comisia Europeană nu poate fi considerată responsabilă pentru modul în care ar putea fi utilizate informațiile conținute în prezentul document.

Informații suplimentare despre Uniunea Europeană sunt disponibile pe internet la adresa https://europa.eu/european-union/index_ro.

Luxemburg: Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2021

PDF	ISBN 978-92-79-45907-8	ISSN 2443-5228	doi:10.2838/941824	DS-AU-15-001-EN-N

© Uniunea Europeană, 2021

Reproducerea este permisă cu condiția indicării sursei.

Cuprins

1	REZUMAT	1
1.1	Introducere	1
1.2	Cadrul juridic privind DPS.....	1
1.3	Reprezentarea grafică a funcționării unui DPS	1
1.4	Un proces în întregime electronic.....	1
1.5	Utilizarea cataloagelor electronice	1
1.6	Beneficiile și provocările unui DPS	1
1.7	Adoptarea DPS pe baza datelor din TED	2
1.8	Chestionarul DPS și rezultate	2
1.9	Întrebări și răspunsuri.....	2
1.10	Recomandări și lucruri de evitat	2
1.11	Observații finale	2
1.12	Anexă	2
2	GLOSAR	3
3	INTRODUCERE	5
4	CADRUL JURIDIC PRIVIND DPS	7
4.1	DPS pentru achiziții general disponibile pe piață	7
4.2	Procedura pentru DPS și termene	7
4.3	Declarația pe propria răspundere/DEAU	8
4.4	Depunerea ofertelor.....	9
4.5	Perioada de valabilitate a DPS.....	9
5	REPREZENTAREA GRAFICĂ A FUNCȚIONĂRII UNUI DPS	10
6	UN PROCES ÎN ÎNTREGIME ELECTRONIC	13
7	UTILIZAREA CATALOAGELOR ELECTRONICE ÎN DPS.....	15
7.1	Cataloage electronice adaptate cerințelor fiecărei proceduri concurențiale	15
7.1.1	Un exemplu de utilizare a catalogului electronic: DPS pentru produse farmaceutice în Italia	16
8	BENEFICIILE ȘI PROVOCĂRILE UNUI DPS	18
8.1	Stimulente și beneficii pentru autoritățile contractante	18
8.2	Provocări și posibile consecințe negative pentru autoritățile contractante.....	19
8.3	Stimulente și beneficii pentru furnizori	19
8.4	Provocări și posibile consecințe negative pentru furnizori.....	20
8.5	Beneficii și provocări specifice pentru CPB	20
9	ADOPTAREA DPS PE BAZA DATELOR DIN TED	21
9.1	DPS în comparație cu toate procedurile și acordurile-cadru	21
9.2	Comparație între Directiva privind achizițiile publice și Directiva privind utilitățile publice.....	21
9.3	Cum utilizează statele membre sistemul dinamic de achiziții?	22
9.4	Cum sunt utilizate loturile în DPS?	23
9.5	Ce tip de contracte au fost utilizate în DPS?	24
9.6	Care este durata unui DPS?	24
9.7	Ce coduri CPV au fost utilizate?	25
9.8	Care este rata de succes a DPS?	26
10	CHESTIONARUL DPS ȘI REZULTATE.....	27
11	ÎNTREBĂRI ȘI RĂSPUNSURI.....	29

11.1	Cum ar trebui calculată valoarea estimată a achiziției?	29
11.2	Cum ar trebui calculată valoarea estimată a achiziției în cazul în care DPS este împărțit în loturi?	29
11.3	În ce moment autoritatea contractantă trebuie să aloce bugetul pentru contractele pe care le va atribui în cadrul DPS?	29
11.4	O autoritate contractantă poate utiliza un DPS existent dacă nu a fost menționată în prealabil în invitația de participare?	29
11.5	Este posibil ca o autoritate contractantă să se retragă din DPS?	30
11.6	Normele privind termenele pentru procedura restrânsă se aplică și în cazul unui DPS?	30
11.7	În etapa de instituire a DPS, este posibil ca o autoritate contractantă să amâne examinarea noilor cereri de participare după termenul stabilit?	30
11.8	Atunci când se instituie un DPS, este posibilă examinarea cererilor de participare înainte de expirarea termenului de primire a acestora?	31
11.9	Care sunt asemănările și deosebirile dintre un DPS și un acord-cadru?	31
11.10	DPS poate fi combinat cu acordurile-cadru?	32
11.11	DPS poate fi combinat cu licitațiile electronice?	32
11.12	DPS poate fi combinat cu parteneriatele pentru inovare?	32
11.13	Ar trebui ca o autoritate contractantă să solicite documente suplimentare ca dovadă a (ne)existenței motivelor de excludere și a îndeplinirii criteriilor de selecție înainte de a califica un ofertant?	32
11.14	În ce măsură pot fi modificate criteriile de atribuire stabilite într-un anunț de participare la atribuirea contractelor în cadrul DPS?	33
11.15	Sunt permise negocierile în cadrul DPS?	33
11.16	Criteriile de selecție enunțate într-un anunț de participare pot fi modificate în timp ce DPS este activ?	34
11.17	Cum pot fi aplicate criteriile de selecție în cadrul DPS?	34
11.18	Operatorii economici deja admiși în DPS trebuie să fie informați cu privire la operatorii economici nou admiși?	34
11.19	Lista operatorilor economici calificați în DPS ar trebui să fie pusă la dispoziția publicului?	34
11.20	Toți ofertanții trebuie să fie informați cu privire la decizia de atribuire a unui contract în cadrul unei achiziții specifice?	34
11.21	Care sunt normele referitoare la termenele suspensive în DPS?	35
11.22	Se pot percepe taxe în DPS?	35
12	RECOMANDĂRI ȘI LUCRURI DE EVITAT	36
12.1	Recomandări	36
12.2	Interdicții	36
13	OBSERVAȚII FINALE	38
13.1	DPS este un instrument eficient, care aduce numeroase avantaje	38
13.2	Sunt necesare orientări suplimentare	38
13.3	Dezvoltarea în continuare către un proces în întregime electronic	38
13.4	Utilizarea cataloagelor electronice este eficientă	39
13.5	Promovarea DPS de către statele membre	39
13.6	Cuvânt de încheiere	39
14	ANEXĂ - CAZURI DE UTILIZARE ÎN STATELE MEMBRE	40
14.1	Caz de utilizare: Estonia	40
14.1.1	Prezentare generală	40
14.1.2	Argumente pro și contra	40
14.1.3	Leții învățate și întrebări practice care decurg din punerea în aplicare	40
14.2	Caz de utilizare: Ungaria	40
14.2.1	Cazul Universității din Szeged: DPS - motorul inovării	41
14.2.2	Argumente pro și contra	41
14.2.3	Leții învățate și întrebări practice care decurg din punerea în aplicare	41

14.3	Caz de utilizare: Italia	41
14.3.1	Serviciul DPS național din Italia	42
14.3.2	Argumente pro și contra	42
14.3.3	Lección învățate și întrebări practice care decurg din punerea în aplicare	43
14.4	Caz de utilizare: Țările de Jos	43
14.4.1	Cazul orașului Rotterdam	43
14.4.2	Contextul și situația actuală; Rotterdam ca utilizator precoce	43
14.4.3	Platforma de achiziții publice electronice și robotica	43
14.4.4	Argumente puternice pentru instituirea unui DPS	43
14.4.5	Avantaje	43
14.4.6	Considerații	44
14.4.7	Lección învățate	44
14.5	Caz de utilizare: Norvegia	45
14.5.1	Contextul și situația actuală	45
14.5.2	Motivul alegerii unui DPS	46
14.5.3	Experiența utilizatorilor	46
14.6	Caz de utilizare: Slovenia	47
14.6.1	Studiu de caz	47
14.7	Caz de utilizare: Suedia	48
14.7.1	SKL Kommentus Inköpscentral/CPB	48
14.7.2	Municipalitatea Kristianstad	50

1 Rezumat

1.1 Introducere

În 2017, Comisia a publicat Comunicarea *Transformarea achizițiilor publice pentru ca acestea să funcționeze în și pentru Europa*. Comunicarea a abordat șase priorități strategice și domeniile de bază ale achizițiilor publice care trebuie îmbunătățite pentru a contribui la transformarea achizițiilor publice într-un instrument puternic. Printre aceste priorități se numără stimularea transformării digitale a achizițiilor publice. Sistemele dinamice de achiziții (DPS) sprijină toate cele șase priorități strategice.

Bazat pe experiența de utilizare a DPS în statele membre, prezentul ghid descrie cadrul juridic și oferă unele informații practice cu privire la instituirea și utilizarea unui DPS. Ghidul abordează, de asemenea, unele întrebări care pot apărea.

Mai jos sunt prezentate pe scurt diferitele secțiuni ale prezentului document.

1.2 Cadrul juridic privind DPS

Secțiunea 4 prezintă cele două etape ale DPS. Prima se referă la calificarea operatorilor economici, iar cea de-a doua la achizițiile publice specifice. DPS funcționează ca un proces în întregime electronic. Acesta este deschis, pe întreaga perioadă de valabilitate a sistemului, unor operatori economici noi care îndeplinesc criteriile de selecție. Prin urmare, este un bun instrument pentru atragerea operatorilor economici. Un DPS poate fi împărțit pe categorii de produse, lucrări sau servicii, iar autoritatea contractantă (AC) trebuie să specifice criteriile de selecție aplicabile pentru fiecare categorie. Dacă este cazul, în invitația de participare la procedura de ofertare pot fi incluse mai multe precizări cu privire la respectivele criterii.

1.3 Reprezentarea grafică a funcționării unui DPS

Pentru o descriere mai detaliată a modului de funcționare a unui DPS în practică și pentru o mai bună înțelegere a procesului, secțiunea 5 include o reprezentare grafică a funcționării unui DPS.

1.4 Un proces în întregime electronic

DPS funcționează ca un proces în întregime electronic. Unul dintre motive este faptul că un DPS este conceput pentru a fi utilizat pentru bunuri, servicii sau lucrări standardizate. Întrucât procedurile specifice sunt recurente, este perfect logic ca procesul să fie complet digitalizat. De la cererea de calificare și participare depusă de un operator economic până la evaluarea ofertelor și efectuarea plăților, acest proces poate aduce numeroase avantaje. Secțiunea 6 descrie modul în care se poate realiza un proces DPS în întregime electronic, utilizând atât documente transmise electronic, cât și documente standardizate.

1.5 Utilizarea cataloagelor electronice

Directiva descrie în mod explicit modul de utilizare a cataloagelor electronice și în cadrul unui DPS. Secțiunea 7 oferă informații cu privire la acest aspect.

1.6 Beneficiile și provocările unui DPS

Secțiunea 8 prezintă mai multe beneficii ale utilizării unui DPS atât pentru autoritățile contractante, cât și pentru operatorii economici. Unul dintre cele mai importante beneficii pentru operatorii economici este faptul că un DPS este deschis în orice moment participării acestora. Operatorii economici pot depune oricând o cerere de participare și, dacă se califică (sunt admiși în sistem), pot decide pentru ce achiziții specifice doresc să depună oferte. Un avantaj pentru autoritățile contractante constă în faptul că procedurile

se pot derula mai rapid decât alte tipuri de proceduri. Există însă și provocări pe care o autoritate contractantă trebuie să le ia în considerare atunci când utilizează un DPS.

1.7 Adoptarea DPS pe baza datelor din TED

Astfel cum se arată în secțiunea 9, statisticile din Tenders Electronic Daily (TED) oferă câteva informații privind utilizarea DPS. Deși există câțiva utilizatori precoce, datele indică, în general, un nivel de adoptare încă foarte scăzut, în majoritatea cazurilor fiind preferate acordurile-cadru. Se observă însă o tendință de creștere.

1.8 Chestionarul DPS și rezultate

În vara anului 2020, statele membre au fost rugate să completeze un chestionar cu privire la utilizarea DPS. Întrebările și rezultatele acestui chestionar sunt prezentate în secțiunea 10.

1.9 Întrebări și răspunsuri

Secțiunea 11 prezintă mai multe subiecte care ar putea fi abordate de autoritățile contractante cu privire la utilizarea DPS.

1.10 Recomandări și lucruri de evitat

Secțiunea 12 prezintă câteva sugestii despre ce trebuie și nu trebuie să facă o autoritate contractantă atunci când utilizează un DPS.

1.11 Observații finale

Secțiunea 13 cuprinde câteva observații finale cu privire la prezentul ghid.

1.12 Anexă

Anexa prezintă modul în care unele state membre utilizează DPS pe teritoriul lor.

2 Glosar

Această secțiune include o listă de termeni frecvent utilizați în prezentul ghid și definițiile acestora.

- **Participanți admiși:** se folosește atât termenul „participanți admiși”, cât și furnizori „calificați”.
- **Invitație la procedura concurențială de ofertare:** în directive se utilizează acest termen, însă în practică este utilizat foarte des termenul „invitație de participare la procedura de ofertare”.
- **Categorii:** în scopul atribuirii contractelor în cadrul unui DPS, autoritățile contractante indică orice împărțire pe categorii de produse, lucrări sau servicii și caracteristicile care le definesc. Termenul este descris la articolul 34 din Directiva privind achizițiile publice și la articolul 52 din Directiva privind utilitățile publice.
- **Organism central de achiziție (CPB):** o autoritate contractantă care oferă activități de achiziție centralizate și, eventual, activități de achiziție auxiliare. În prezentul document, termenul este utilizat cu acronimul său, CPB.
- **Autoritate contractantă (AC):** statul, autorități regionale sau locale, organisme de drept public sau asociații formate de una sau mai multe astfel de autorități sau de unul sau mai multe astfel de organisme de drept public. În prezentul document, termenul este utilizat cu acronimul său, AC, și desemnează achizitorul.
- **Directive:** acest termen apare frecvent în prezentul document. Termenul se referă, de regulă, la Directiva 2014/24/UE privind achizițiile publice, dar și la Directiva 2014/25/UE privind achizițiile efectuate de entitățile care își desfășoară activitatea în sectoarele apei, energiei, transporturilor și serviciilor poștale, având în vedere că normele privind DPS sunt în mare parte similare. Dacă nu se specifică altfel în document, termenul se referă întotdeauna la Directiva 2014/24/UE privind achizițiile publice, însă de multe ori se face trimitere la articole din ambele directive. Dacă nu se menționează în mod specific, o trimitere la directive este înțeleasă ca o trimitere la directive în ansamblul lor, și anume considerente și articole.
- **DPS:** sistem dinamic de achiziții.
- **Operator economic (OE):** orice persoană fizică sau juridică sau o entitate contractantă sau un grup de astfel de persoane și/sau entități, inclusiv orice asocieri temporară de întreprinderi, care oferă execuția de lucrări și/sau o lucrare, furnizarea de produse sau prestarea de servicii pe piață¹. În prezentul document, termenul este utilizat cu acronimul său, OE, și desemnează furnizorul.
- **Cataloage electronice:** autoritățile contractante pot solicita ca ofertele să fie prezentate sub formă de catalog electronic sau să includă un catalog electronic. Utilizarea cataloagelor electronice este descrisă la articolul 36 din Directiva privind achizițiile publice și la articolul 40 din Directiva privind utilitățile publice.
- **eDelivery:** transmiterea electronică de documente. Termenul se referă și la o rețea de noduri de conectare pentru comunicații digitale, unul dintre elementele constitutive ale Mecanismului pentru interconectarea Europei (MIE) instituit de Comisia Europeană. eDelivery ajută administrațiile publice să facă schimb de date și documente electronice cu alte administrații publice, societăți și cetățeni într-un mod interoperabil, securizat, fiabil și de încredere.
- **Documentul european de achiziție unic (DEAU):** DEAU este un formular pentru declarația pe propria răspundere utilizat în cadrul procedurilor de achiziții publice. Doar ofertantul căruia i se atribuie contractul trebuie să prezinte documentele efective.
- **Loturi:** autoritățile contractante pot decide să atribuie un contract sub formă de loturi separate, pot stabili dimensiunea și obiectul unor astfel de loturi și pot preciza, de asemenea, dacă ofertele pot fi depuse pentru unul, pentru câteva sau pentru toate loturile. Normele privind loturile se regăsesc la articolul 46 din Directiva privind achizițiile publice și la articolul 65 din Directiva privind utilitățile publice.

¹ Articolul 2 din Directiva privind achizițiile publice și articolul 2 din Directiva privind utilitățile publice.

- **Procedură concurențială secundară:** procedura concurențială secundară se referă la reluarea unei proceduri concurențiale în temeiul unui acord-cadru.
 - **Directiva privind achizițiile publice:** în cadrul prezentului ghid, termenul „Directiva privind achizițiile publice” se referă, cu excepția cazului în care se specifică altfel, la Directiva 2014/24/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile publice.
 - **Furnizori calificați:** toți candidații care îndeplinesc criteriile de selecție sunt admiși în sistem (DPS). Având în vedere că directivele se referă la procedurile restrânse, furnizorii admiși în sistem sunt considerați „calificați”.
 - **Căi de atac:** Directivele europene privind căile de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziții publice prevăd standarde minime referitoare la căile de atac. O societate poate formula căi de atac rapide în fața instanțelor administrative sau de recurs din toate statele membre ale UE.
 - **Achiziție specifică:** achiziția specifică se referă la lansarea unei proceduri concurențiale în cadrul unui DPS. Este etapa în care autoritatea contractantă invită toți participanții admiși să depună o ofertă.
 - **Ofertă:** în Directiva privind achizițiile publice se utilizează acest termen, însă în practică este utilizat și sinonimul „licitație”. În prezentul document este utilizat, în principal, termenul „ofertă”.
 - **Tenders Electronic Daily (TED):** TED este versiunea online a „Suplimentului la Jurnalul Oficial” al Uniunii Europene, dedicat achizițiilor publice din Europa. TED publică proceduri de ofertare și anunțuri de atribuire a contractelor.
 - **Directiva privind utilitățile publice:** în prezentul document, termenul „Directiva privind utilitățile publice” se referă, cu excepția cazului în care se specifică altfel, la Directiva 2014/25/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile efectuate de entitățile care își desfășoară activitatea în sectoarele apei, energiei, transporturilor și serviciilor poștale.
-

3 Introducere

Transformarea achizițiilor publice pentru ca acestea să funcționeze în și pentru Europa este Comunicarea din 2017 a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor². Comunicarea abordează următoarele șase priorități strategice și domeniile specifice achizițiilor publice care trebuie îmbunătățite.

1. Asigurarea adoptării pe scară mai largă a achizițiilor publice strategice;
2. Profesionalizarea achizitorilor publici;
3. Îmbunătățirea accesului pe piețele de achiziții publice;
4. Creșterea transparenței, a integrității și a calității datelor;
5. Stimularea transformării digitale a achizițiilor publice; și
6. Cooperarea pentru efectuarea de achiziții publice în comun.

Începând din 2004, DPS este un instrument electronic în temeiul directivelor privind achizițiile publice. În directivele din 2014, normele au fost adaptate pentru a facilita utilizarea DPS și a le permite autorităților contractante să profite pe deplin de posibilitățile oferite de acest instrument. Directivele clarifică faptul că procesul ar trebui să se desfășoare sub forma unei proceduri restrânse. Normele privind instituirea și utilizarea unui DPS sunt descrise mai clar în Directiva privind achizițiile publice și în Directiva privind utilitățile publice, ambele din 2014. Procedura este adecvată pentru gestionarea operatorilor economici noi, a produselor noi și a prețurilor volatile și poate fi utilizată, de asemenea, pentru a trece peste perioadele de criză cu care se confruntă economia unei țări.

Utilizarea DPS va sprijini toate cele șase priorități și va avea un impact pozitiv direct asupra a cel puțin trei dintre acestea. DPS va crește concurența. Fiind un sistem deschis, acesta va îmbunătăți accesul la achizițiile publice, iar IMM-urile vor putea participa mai ușor la procedurile concurențiale. În plus, fiind un proces în întregime electronic, DPS va contribui la stimularea transformării digitale a achizițiilor publice, atât pentru autoritățile contractante, cât și pentru operatorii economici. Documentele și procedurile standardizate vor scurta timpul necesar pentru achiziționarea de bunuri, servicii și lucrări. De asemenea, DPS va fi un instrument strategic care le va permite autorităților contractante să reducă la minimum timpul necesar pentru achiziționarea de produse standard. Interoperabilitatea între sistemele de achiziții este o condiție esențială pentru a răspunde necesităților strategice, cum ar fi îmbunătățirea piețelor transfrontaliere și a accesului IMM-urilor.

În prezent, multe autorități contractante utilizează acorduri-cadru ca instrument eficient pentru achiziționarea de bunuri, servicii și lucrări³. Dezavantajul este însă că piața respectivă este închisă pentru toți ceilalți furnizori care nu sunt părți la acordul-cadru. Potențialii furnizori nu pot participa la o procedură concurențială până când nu sunt admiși în procedura ulterioară de atribuire a contractelor de achiziții publice, care poate avea loc după o perioadă de până la patru ani sau chiar mai lungă în anumite cazuri.

Una dintre modalitățile de a depăși acest obstacol este utilizarea unui DPS, care oferă posibilitatea unor furnizori noi de a depune în orice moment o cerere de participare. Această tehnică de achiziție le permite autorităților contractante să dispună de o gamă deosebit de largă de oferte și să asigure astfel o utilizare optimă a fondurilor publice printr-o concurență extinsă în ceea ce privește produsele, lucrările sau serviciile standard sau utilizate în mod frecvent care sunt, în general, disponibile pe piață. Pentru a spori

² COM(2017) 0572 final, 3.10.2017.

³ Procesul poate fi parțial și unul electronic; comandă la cerere prin mijloace electronice, pe baza unei liste/unui catalog de prețuri, urmată de primirea unei facturi care poate fi corelată cu comanda.

posibilitățile de participare a IMM-urilor la un DPS la scară largă, sistemul poate fi împărțit pe diferite categorii de produse, lucrări sau servicii.

Scopul prezentului ghid este de a furniza informații practice pe baza experienței de utilizare a DPS în diferite state membre, precum și de a aborda și clarifica unele întrebări care pot apărea. Prezentul document prezintă beneficiile și provocările legate de utilizarea DPS în diferite state membre. Provocările sunt adesea legate de interpretări diferite ale textului directivelor și de abordarea fiecărui stat membru cu privire la respectarea reglementărilor. Aceasta poate include abordarea lor specifică pentru a răspunde unor întrebări precum „Ce se înțelege prin «proces în întregime electronic?»” și „Cum se pune în aplicare «principiul înregistrării unice?»”

După o introducere care prezintă cadrul juridic, ghidul descrie modalitatea de instituire și de utilizare a unui DPS. Sunt prezentate cele mai bune practici și cazuri de utilizare a DPS de către autoritățile contractante și unele organisme centrale de achiziție (CPB) din unele state membre. O secțiune prezintă gradul de adoptare a DPS, pe baza statisticilor din TED și a rezultatelor unei anchete.

4 Cadrul juridic privind DPS

Directiva privind achizițiile publice și Directiva privind utilitățile publice stabilesc normele privind utilizarea DPS⁴. Această secțiune include o scurtă prezentare a acestor norme⁵.

DPS este o procedură în două etape. Prima etapă constă în instituirea DPS și calificarea (admiterea în sistem) a furnizorilor. În cea de-a doua etapă este trimisă furnizorilor calificăți o invitație de participare la procedura de ofertare pentru o achiziție specifică.

DPS funcționează ca un proces în întregime electronic⁶ și este deschis pe întreaga perioadă de valabilitate a sistemului de achiziții oricărui operator economic care îndeplinește criteriile de selecție. Directivele fac referire la criteriile de selecție, dar acestea trebuie să fie interpretate și ca criterii de excludere. Se aplică DEAU, care include atât criteriile de selecție, cât și criteriile de excludere.

4.1 DPS pentru achiziții general disponibile pe piață

Autoritățile contractante pot utiliza DPS pentru achiziții care sunt, în general, disponibile pe piață și care îndeplinesc cerințele stabilite de autoritățile contractante.

Sistemul poate fi împărțit pe categorii de produse, lucrări sau servicii care sunt definite în mod obiectiv, pe baza caracteristicilor achizițiilor care urmează a fi realizate în cadrul categoriei în cauză. Aceste caracteristici pot include o referință la dimensiunea maximă admisibilă a contractelor specifice ulterioare sau la o anumită zonă geografică în care contractele specifice ulterioare trebuie să fie executate.

În cazul în care autoritățile contractante au divizat sistemul în categorii de produse, lucrări sau servicii, acestea specifică criteriile de selecție aplicabile pentru fiecare categorie.

Contractul este atribuit ofertantului care a depus cea mai bună ofertă, pe baza criteriilor de atribuire enunțate în anunțul de participare pentru DPS. Dacă este cazul, aceste criterii pot fi formulate cu mai multă exactitate în invitația de participare la procedura de ofertare.

4.2 Procedura pentru DPS și termene

Directivele prevăd că DPS se desfășoară sub forma unei proceduri restrânse. Toți candidații care îndeplinesc criteriile de selecție sunt admiși în sistem, dar numărul candidaților admiși în sistem nu trebuie să fie limitat, lucru care diferă față de o procedură restrânsă.

Pentru atribuirea contractelor în cadrul unui DPS, autoritățile contractante:

- publică o invitație la o procedură concurențială de ofertare în care precizează că este utilizat un DPS;
- indică în documentele achiziției cel puțin natura și cantitatea estimată a achizițiilor avute în vedere, precum și toate informațiile necesare privind DPS, inclusiv modul de funcționare a acestuia, echipamentul electronic utilizat și aranjamentele și specificațiile tehnice de conectare;
- indică orice divizare în categorii de produse, lucrări sau servicii și caracteristicile care le definesc; și
- oferă acces nelimitat, direct și deplin, atât timp cât sistemul este valabil, la documentele achiziției.

⁴ Articolul 34 din Directiva privind achizițiile publice și articolul 52 din Directiva privind utilitățile publice.

⁵ În cazurile de utilizare de mai jos se pot aplica și reglementările naționale.

⁶ Articolul 34 și articolul 22 alineatele (1), (3), (5) și (6) din Directiva privind achizițiile publice.

Termenul minim de primire a cererilor de participare este de 30 de zile de la data trimiterii anunțului de participare sau, dacă se utilizează un anunț de intenție ca mijloc de invitație la procedura concurențială de ofertare, a invitației pentru confirmarea interesului. De îndată ce a fost trimisă invitația de participare la procedura de ofertare pentru prima achiziție specifică în cadrul DPS, nu se mai aplică alte termene pentru primirea cererilor de participare.

Examinarea cererilor de participare ar trebui în mod normal să fie efectuată în termen de cel mult 10 zile lucrătoare, având în vedere că evaluarea criteriilor de selecție va avea loc pe baza cerințelor simplificate de documentație stabilite în directivele privind achizițiile publice, de exemplu, un DEAU. Cu toate acestea, în cazul în care se înființează pentru prima oară un DPS (a se vedea secțiunea 11.7), autoritățile contractante s-ar putea confrunta, ca răspuns la prima publicare a anunțului de participare sau a invitației de confirmare a interesului, cu un număr atât de mare de cereri de participare încât să aibă nevoie de mai mult timp pentru a examina cererile. Acest lucru ar trebui să fie admisibil, cu condiția ca nicio procedură de achiziții să nu fie lansată înainte de a examina toate cererile. De asemenea, acest lucru trebuie să fie precizat de autoritatea contractantă în anunțul de participare. Autoritatea contractantă poate preciza numărul de zile necesare pentru evaluarea cererilor de participare la rubrica „Informații suplimentare” din anunțul de participare.

Autoritățile contractante acordă fiecărui operator economic, pe toată perioada de valabilitate a DPS, posibilitatea de a solicita să participe la sistem în condițiile menționate. Autoritățile contractante finalizează evaluarea unor astfel de cereri în conformitate cu criteriile de selecție în termen de 10 zile lucrătoare de la primirea lor. Termenul respectiv poate fi prelungit la 15 zile lucrătoare în cazuri individuale în care acest lucru este justificat, în special din cauza necesității de a examina documentația suplimentară sau de a verifica în alt mod dacă criteriile de selecție sunt îndeplinite.

Autoritățile contractante ar trebui să aibă libertatea de a organiza modul în care intenționează să examineze cererile de participare, de exemplu, prin decizia de a efectua astfel de examinări doar o dată pe săptămână, cu condiția respectării termenelor pentru examinarea fiecărei cereri de admitere.

Autoritățile contractante informează operatorul economic în cauză în cel mai scurt timp posibil dacă a fost admis sau nu în DPS.

4.3 Declarația pe propria răspundere/DEAU

La momentul depunerii cererilor de participare la DPS, autoritățile contractante acceptă DEAU ca dovadă preliminară în locul certificatelor etc. Normele privind DEAU se aplică și pentru DPS.

Aceasta înseamnă, de asemenea, că autoritățile contractante pot, în orice moment pe parcursul perioadei de valabilitate a DPS, solicita participanților admiși să depună o declarație pe proprie răspundere reînnoită și actualizată⁷, în termen de cinci zile lucrătoare de la data transmiterii cererii⁸.

Înainte de atribuirea contractului, autoritățile contractante îi solicită ofertantului căruia a decis să îi atribuiască contractul să prezinte documente justificative actualizate, cum ar fi certificate, declarații și alte mijloace de probă ca dovadă pentru absența motivelor de excludere. În cazul în care au acces direct gratuit la bazele de date naționale, autoritățile contractante nu le pot solicita operatorilor economici să prezinte aceste documente. Acest lucru este valabil și în cazul în care operatorii economici furnizează linkuri în DEAU către bazele de date naționale care pot fi, de asemenea, accesate gratuit de autoritățile contractante.

⁷ Articolul 59 alineatul (1) din Directiva privind achizițiile publice și articolul 52 alineatul (7) din Directiva privind utilitățile publice.

⁸ Articolul 34 alineatul (7) din Directiva privind achizițiile publice și articolul 52 alineatul (7) din Directiva privind utilitățile publice.

Normele referitoare la declarațiile pe propria răspundere⁹, prevăzute de directive, se aplică pe întreaga perioadă de valabilitate a DPS.

4.4 Depunerea ofertelor

Autoritățile contractante îi invită pe toți participanții admiși să depună o ofertă pentru fiecare achiziție specifică în cadrul DPS. În cazul în care DPS a fost divizat pe categorii de lucrări, produse sau servicii, autoritățile contractante îi invită pe toți participanții admiși în categoria corespunzătoare achiziției specifice în cauză să depună o ofertă.

Termenul minim de primire a ofertelor este de cel puțin 10 zile de la data la care s-a trimis invitația de participare la procedura de ofertare.

4.5 Perioada de valabilitate a DPS

Autoritățile contractante indică perioada de valabilitate a DPS în anunțul de participare. Acestea furnizează informații în anunțurile de participare cu privire la orice modificare a perioadei de valabilitate, folosind formularele standard prevăzute în directive. Dacă perioada de valabilitate este modificată fără a încheia DPS, se folosește formularul utilizat inițial pentru anunțul de participare. Dacă se încheie DPS, se folosește anunțul de atribuire a contractului menționat la articolul 50.

⁹ Articolul 34 din Directiva privind achizițiile publice, care face trimitere la articolul 59 alineatele (4)-(6) și articolul 52 din Directiva privind utilitățile publice.

5 Reprezentarea grafică a funcționării unui DPS

Funcționarea unui sistem dinamic de achiziții Prezentare generală

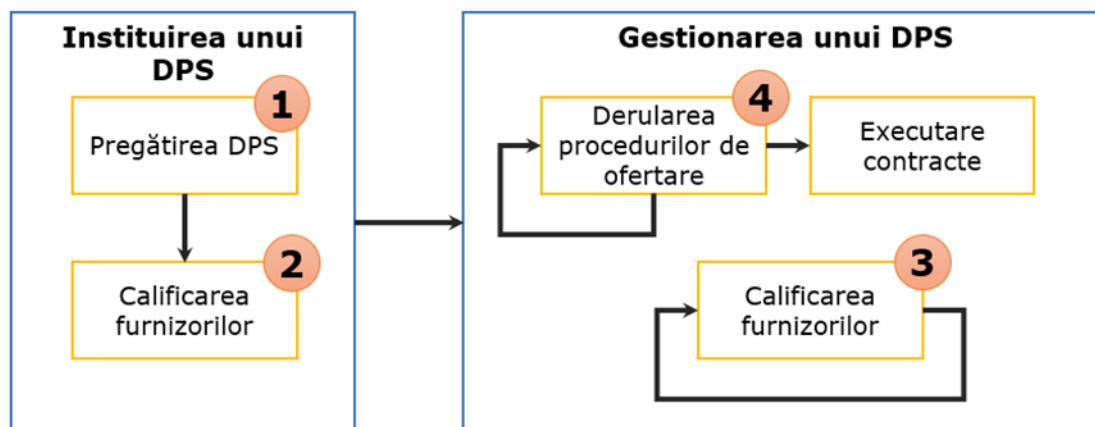

Figura 1: Procesul de instituire și de gestionare a unui DPS

Funcționarea unui sistem dinamic de achiziții Prezentare detaliată

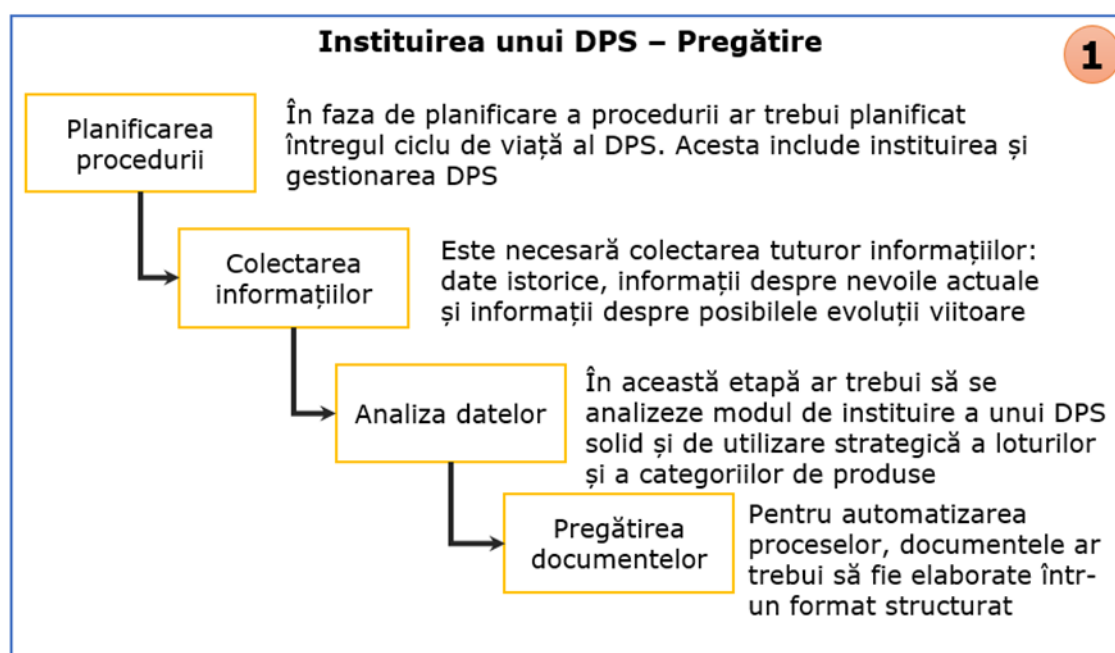

Figura 2: Un posibil flux de lucru pentru pregătirea unui DPS

Funcționarea unui sistem dinamic de achiziții Prezentare detaliată

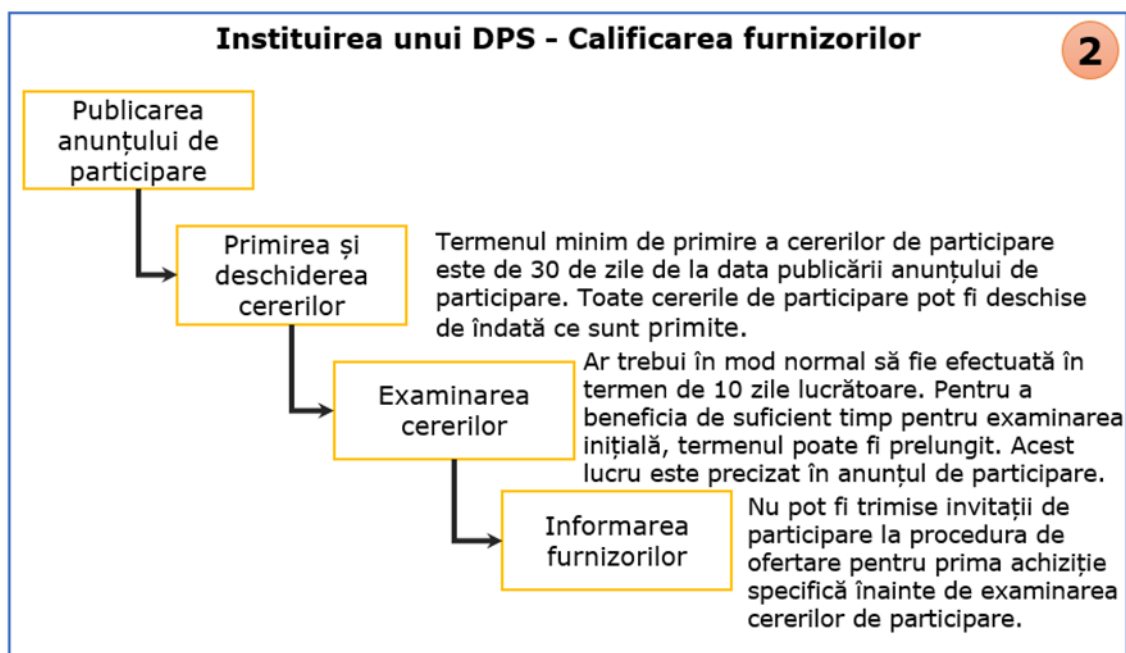

Figura 3: Procesul de calificare în etapa de instituire a unui DPS

Sistem dinamic de achiziții Prezentare detaliată

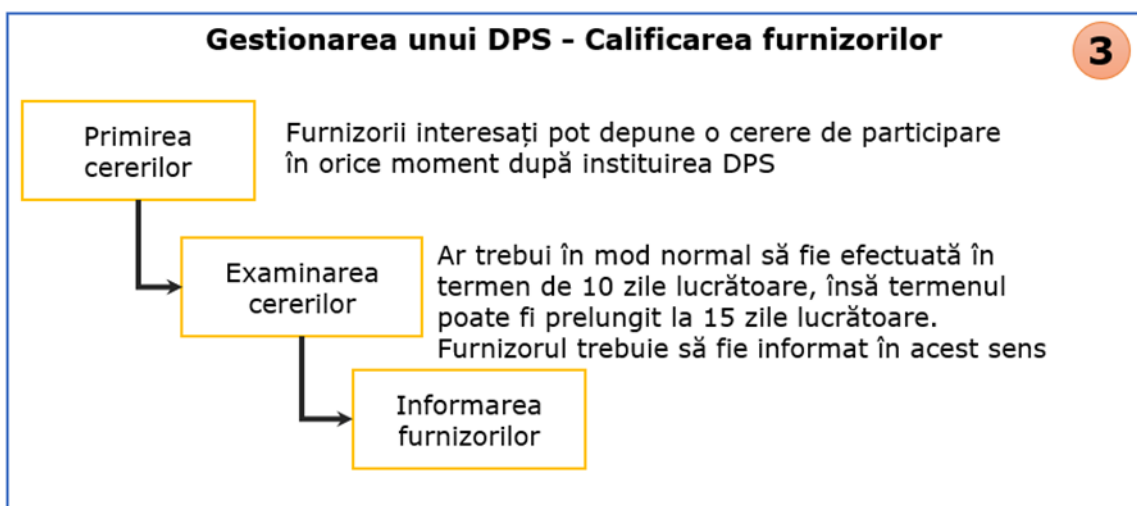

Figura 4: Procesul de calificare în cursul gestionării unui DPS

Funcționarea unui sistem dinamic de achiziții

Prezentare detaliată

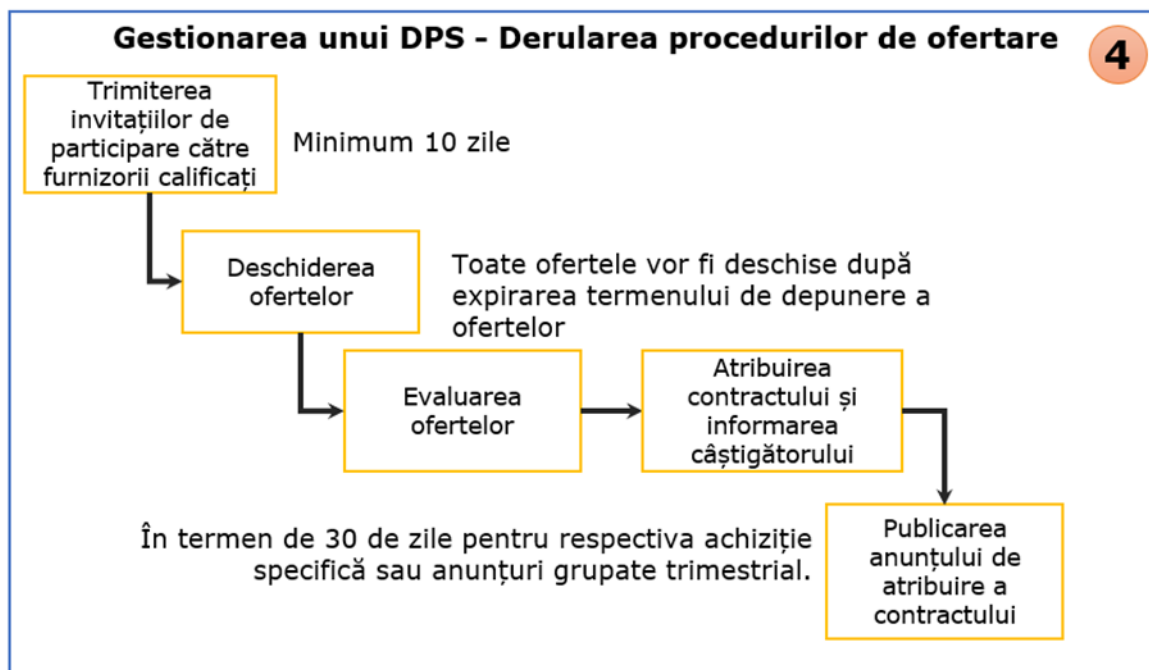

Figura 5: Derularea procedurilor de ofertare utilizând un DPS

O altă prezentare generală a procesului este ilustrată în figura de mai jos.

Funcționarea unui sistem dinamic de achiziții

Proces și termene

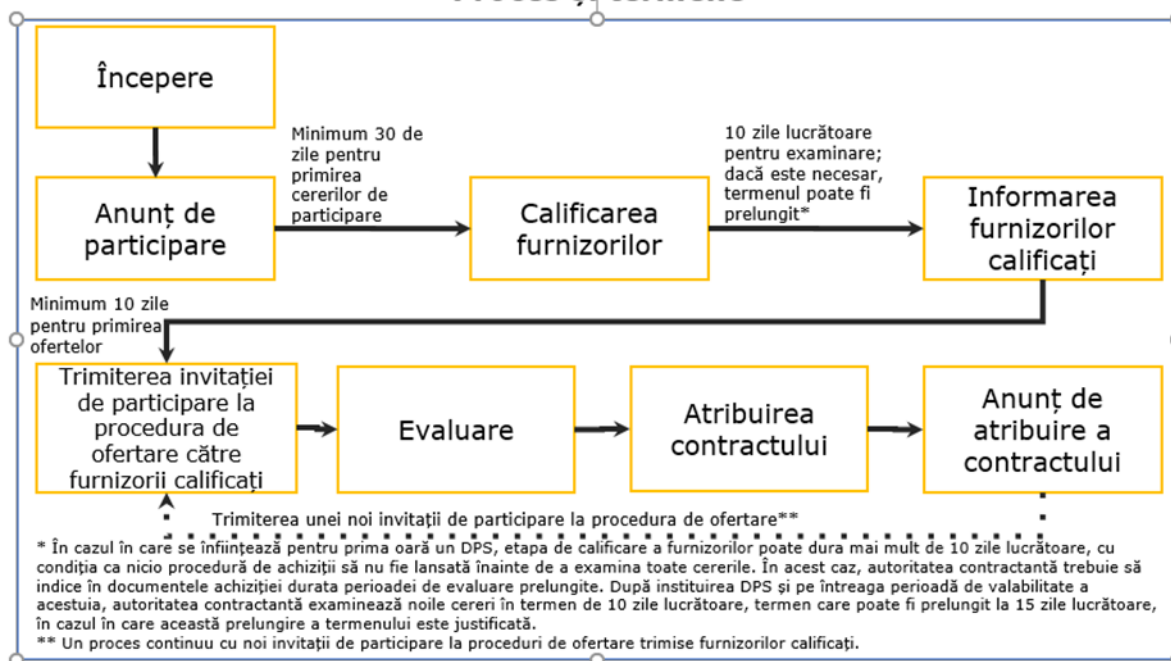

Figura 6: Procesul DPS și termene

6 Un proces în întregime electronic

Termenul „un proces în întregime electronic” nu este definit în mod clar în directive, însă considerentul 52 oferă o descriere care clarifică unele aspecte. *„În acest scop, transmiterea anunțurilor în format electronic, disponibilitatea în format electronic a documentelor privind achizițiile și – după o perioadă de tranziție de 30 de luni – comunicarea exclusiv electronică, în sensul comunicării prin mijloace electronice în toate etapele procedurii, inclusiv transmiterea cererilor de participare și, în special, transmiterea ofertelor (depunerea electronică) ar trebui să fie obligatorii”¹⁰*. Mai mult, acesta prevede că statele membre și autoritățile contractante ar trebui să dispună în continuare de libertatea de a merge mai departe, dacă doresc acest lucru. De asemenea, acesta clarifică faptul că utilizarea obligatorie a mijloacelor electronice de comunicare în temeiul directivelor nu ar trebui să oblige autoritățile contractante să efectueze prelucrarea electronică a ofertelor și nici să facă obligatorie evaluarea electronică sau prelucrarea automată. În plus, niciun element al procesului, după atribuirea contractului, nu ar trebui să intre sub incidența obligației de a utiliza mijloace electronice de comunicare, inclusiv comunicarea internă în cadrul autorității contractante.

Termenul „un proces în întregime electronic” este interpretat diferit în diverse state membre. De asemenea, utilizarea mijloacelor electronice în procesele de achiziții publice și maturitatea generală a sistemelor electronice diferă de la un stat membru la altul. Figurile din secțiunea 5 prezintă procesul și termenele pentru întregul proces de achiziții.

Întrucât DPS le oferă tuturor furnizorilor posibilitatea de a se califica (a fi admiși în sistem), la o procedură pot participa un număr mare de furnizori și la fel de mulți achizitori. Ca atare, se poate presupune în siguranță că pot fi derulate mii de achiziții specifice în cadrul unui DPS. Acest lucru poate fi realizat în mod eficient numai dacă procesele sunt complet digitale și includ documente structurate. Pentru un proces eficient de calificare este necesară asigurarea interoperabilității între sistemele de achiziții.

În esență, majoritatea sistemelor de achiziții permit transmiterea electronică a documentelor. Câteva dintre sistemele actuale de achiziții oferă propria modalitate de transmitere a documentelor între autoritatea contractantă și operatorul economic. Unele sisteme/platforme de achiziții publice permit, de asemenea, crearea și simplificarea documentelor necesare pentru procedura de ofertare în sistemul respectiv, utilizând formulare online în locul schimbului de documente text. Sistemele gestionează diferitele termene și intervale de timp aferente diferitelor procese de achiziții. Instrumentele actuale de atribuire a contractelor de achiziții publice se bazează în principal pe documente, pe transmiterea de documente și adesea pe fișiere personalizate pentru achiziția specifică, de cele mai multe ori fișiere text în format PDF sau Word/Excel.

Una dintre provocările actuale este legată de nerespectarea principiului înregistrării unice și de reutilizare a datelor. Sistemele bazate pe documente nu asigură interoperabilitatea și schimbul de date între sisteme sau la nivel transfrontalier. Respectarea principiului înregistrării unice și a cerințelor de interoperabilitate nu va fi posibilă într-un sistem bazat pe documente, fie în cadrul unor sisteme individuale, între sistemele de achiziții sau între sistemele de achiziții și alte sisteme relevante. Acestea pot include sisteme de comenzi electronice și sisteme ERP care permit transferul de cataloage din faza de preatribuire în cea de postatribuire și urmărirea contractelor din punct de vedere financiar.

Un proces digital și în întregime electronic, care utilizează atât documente transmise electronic, cât și documente standardizate, reprezintă o nouă modalitate de prezentare a documentelor procedurii de ofertare. O abordare orientată spre proces va asigura respectarea principiului înregistrării unice și privind reutilizarea datelor în cadrul procesului DPS. Abordarea bazată pe proces presupune un nivel ridicat de interoperabilitate între sistemele de achiziții pentru a obține un proces în întregime electronic.

¹⁰ Considerentul 52 din Directiva privind achizițiile publice.

Utilizarea documentelor standardizate și digitale necesare pentru procedura de ofertare în cadrul unui DPS va contribui la efectuarea unei evaluări în întregime digitale a ofertelor primite. În plus, utilizarea diferitelor componente, cum ar fi modelul de date DEAU, utilizarea funcționalităților pentru recuperarea probelor efective (în Norvegia, de exemplu, acest lucru se realizează prin intermediul unei metode de obținere a probelor) și a metodelor de schimb de cataloage standardizate vor asigura derularea eficientă a procedurii DPS. Sarcina IMM-urilor de citire a documentelor complexe va fi redusă în mod semnificativ. Documentele digitale necesare pentru procedura de ofertare vor avea mai degrabă forma unui chestionar care trebuie completat. Astfel, DPS va fi un instrument care va crește concurența, va atrage IMM-urile în competiție și va stimula utilizarea instrumentelor digitale.

O condiție esențială în acest sens va fi asigurarea unei infrastructuri standardizate pentru transmiterea documentelor standardizate în formate structurate. În figura 7, procesul DPS digital este conceput pe baza documentelor necesare pentru autoritatea contractantă și operatorul economic în timpul unei proceduri DPS. Este important de subliniat faptul că va fi nevoie de consolidarea competențelor în ceea ce privește utilizarea unui DPS și mijloacele digitale pentru pregătirea documentelor în scopul evaluării digitale a tuturor ofertelor primite în raport cu criteriile de evaluare predefinite.

Proces în întregime electronic

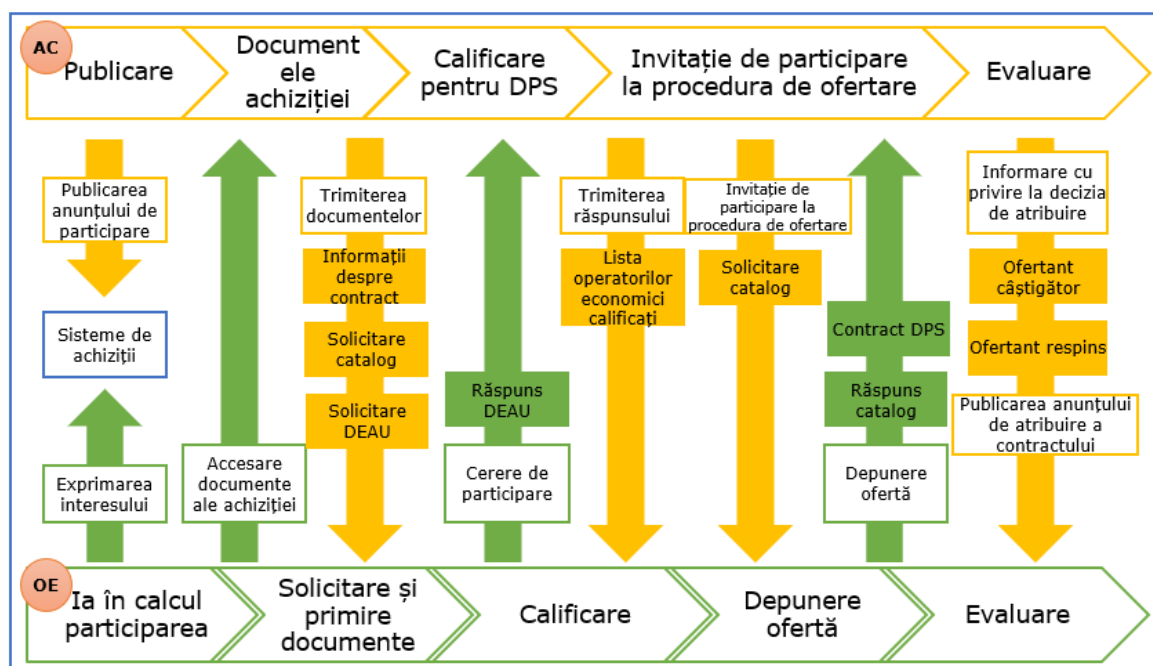

Figura 7: Procesul DPS, bazat pe documente standardizate și pe infrastructura de transmitere

7 Utilizarea cataloagelor electronice în DPS

În contextul DPS, în cadrul căruia fiecare achiziție se realizează printr-o procedură concurențială de ofertare digitală, cataloagele electronice pot fi un instrument puternic pentru asigurarea unui proces de achiziție simplificat și standardizat.

Solicitarea de oferte într-un format foarte structurat și standardizat facilitează procesul de evaluare, iar evaluarea automată accelerează procesul de gestionare a ofertelor. Chiar dacă nu pot fi utilizate formate structurate pentru toate procedurile de achiziții publice, DPS este o procedură care implică produse și servicii ușor de descris și cu specificații ușor de precizat, iar cataloagele electronice sunt adecvate în mod special.

În plus, utilizarea cataloagelor electronice este adecvată în special în cadrul DPS și al acordurilor-cadru, unde numărul achizitorilor și al furnizorilor implicați este ridicat și este posibil ca utilizatorii să nu aibă cunoștințe detaliate cu privire la caracteristicile întregii game de produse și servicii. În aceste condiții, formatele cataloagelor electronice și normele de gestionare a acestora pot face obiectul unui transfer de cunoștințe de la entitatea care instituie un DPS către operatorii economici. În cazul în care entitatea care instituie un DPS este un CPB, atunci se poate vorbi chiar de un transfer de cunoștințe către autoritățile contractante.

În general, în funcție de obiectivele și de rolul autorității contractante care instituie un DPS (CPB sau autoritatea contractantă specifică), cataloagele electronice ar putea fi utilizate pe baza a două modele operaționale principale:

1. Cataloagele electronice sunt elaborate și depuse de furnizori pentru a îndeplini cerințele fiecărei proceduri concurențiale de ofertare. Autoritatea contractantă furnizează modelul de catalog electronic, iar furnizorul îl completează.
2. Cataloagele electronice sunt elaborate de furnizori în vederea participării la DPS și sunt actualizate pentru a îndeplini cerințele fiecărei proceduri concurențiale de ofertare¹¹.

7.1 Cataloage electronice adaptate cerințelor fiecărei proceduri concurențiale

Autoritățile contractante pot atribui contracte pe baza unui DPS, solicitând prezentarea ofertelor pentru un contract specific sub forma unui catalog electronic¹².

Autoritatea contractantă care instituie un DPS poate furniza un model de catalog electronic care să fie utilizat de autoritățile contractante și de furnizori pentru gestionarea în mod standardizat a tuturor procedurilor concurențiale de ofertare lansate în cadrul DPS.

Autoritățile contractante vor utiliza modelul de catalog electronic pentru a descrie cerințele produselor/serviciilor și pentru a solicita tuturor ofertanților participanți să precizeze specificațiile și prețurile într-un mod standardizat, adecvat pentru realizarea unei analize structurate și a unei evaluări automate. În acest sens, modelul de catalog electronic ar trebui să fie conceput pentru a permite verificarea elementelor relevante drept criterii de atribuire pentru aplicarea normelor și a algoritmilor de punctare (variante multiple de răspuns, scară de clasificare, scară de rating, scară diferențială semantică etc.).

Furnizorii vor utiliza modelele de catalog electronic pentru a completa și a depune ofertele.

¹¹ Articolul 36 alineatele (4) și (5) din Directiva privind achizițiile publice și articolul 54 alineatele (4) și (5) din Directiva privind utilitățile publice.

¹² Articolul 36 alineatul (6) din Directiva privind achizițiile publice și articolul 54 alineatul (6) din Directiva privind utilitățile publice.

Acest model operațional este deosebit de flexibil și de eficient, întrucât le permite autorităților contractante să își personalizeze procedurile concurențiale de ofertare utilizând modele standardizate definite în documentele de achiziție ale DPS și disponibile pe platforma utilizată pentru gestionarea DPS.

Mai multe țări oferă exemple de utilizare a cataloagelor electronice în acordurile-cadru încheiate. Cataloagele electronice sunt utilizate foarte frecvent, de exemplu, în Suedia, Italia, Finlanda și Ungaria. Este un proces eficient prin care autoritățile contractante definesc produsele care vor fi achiziționate, iar furnizorii completează cu ușurință specificațiile produselor oferite, prețul acestora etc. Cataloagele electronice pot facilita evaluarea și pot fi, de asemenea, incluse în contract, astfel încât utilizatorii finali să poată găsi și achiziționa cu ușurință produsele. În prezent, cataloagele electronice sunt de cele mai multe ori fișiere Excel, dar sunt depuse eforturi pentru elaborarea acestora în formate standardizate și structurate. Utilizarea cataloagelor electronice în DPS poate fi la fel de avantajoasă ca în cazul acordurilor-cadru. Este eficientă atât pentru furnizori, cât și pentru autoritățile contractante, și transparentă.

7.1.1 Un exemplu de utilizare a catalogului electronic: DPS pentru produse farmaceutice în Italia

În 2011, Consip a instituit primul DPS pentru produse farmaceutice din Italia. Catalogul electronic de produse este o componentă esențială și unul din principalii factori de succes ai acestui DPS.

Catalogul electronic include o descriere standardizată a produselor farmaceutice bazată pe patru caracteristici tehnice:

1. sistemul de clasificare anatomic, terapeutic și chimic (ATC), gestionat de Organizația Mondială a Sănătății;
2. substanța activă;
3. forma farmaceutică; și
4. doza.

Un catalog electronic (în format Excel) cu lista produselor farmaceutice (care include în prezent peste 6 500 de articole), identificate pe baza celor patru caracteristici, este publicat ca parte a documentelor achiziției legate de instituirea DPS. Doar autoritățile contractante pot solicita adăugarea de produse pe lista produselor farmaceutice în scopul actualizării catalogului electronic.

Exemplu de structură a catalogului electronic:

# Nr. de identificare a lotului	Nr. de identificare a sublotului	Cod ATC	Substanță activă	Formă farmaceutică	Doză	Unitate de măsură	Cantitate necesară	Preț de bază
		R05CB02	Clorhidrat de bromhexin	Comprimat	8 mg	Comprimat		
		R05CB02	Clorhidrat de bromhexin	Fiole	2 ml (2 mg/ml)	Fiole		
		R05CB02	Clorhidrat de bromhexin	Picături	40 ml (2 mg/ml)	Flacon		
		R05CB02	Clorhidrat de bromhexin	Sirop	250 ml (0,8 mg/ml)	Flacon		
		S01BC11	Bromfenac sub formă de sesquihidrat de sodiu	Soluție pentru clătirea ochilor	5 ml (0,9 mg/ml)	Flacon		

		N04BC01	Mesilat de bromocriptină	Capsulă	10 mg	Capsulă		
		N04BC01	Mesilat de bromocriptină	Capsulă	5 mg	Capsulă		
		G02CB01	Mesilat de bromocriptină	Comprimat	2,5 mg	Comprimat		
		N05AD06	Bromperidol	Comprimat	5 mg	Comprimat		
		N05AD06	Bromperidol	Picături	30 ml (10 mg/ml)	Flacon		
		N05CD09	Brotizolam	Comprimat	0,25 mg	Comprimat		

Platforma DPS oferă funcționalități specifice pentru descărcarea/încărcarea catalogului electronic sub formă de foaie de calcul, pentru a permite autorităților contractante și operatorilor economici să desfășoare trei etape ale procesului de ofertare în DPS:

1. Colectarea informațiilor privind produsele farmaceutice necesare: autoritatea contractantă utilizează catalogul electronic pentru a colecta, într-un format standardizat, informații privind produsele necesare unităților operaționale care le vor utiliza (de exemplu, unitățile spitalicești).
2. Definirea produselor necesare: autoritatea contractantă utilizează modelul de catalog electronic pentru a descrie cerințele referitoare la produse și pentru a solicita tuturor operatorilor economici participanți să precizeze specificațiile și prețurile în formatul standardizat.
3. Depunerea ofertelor: furnizorii vor utiliza modelul de catalog electronic pus la dispoziție de autoritatea contractantă pentru a completa și a depune ofertele.

Catagoalele electronice încărcate de toți operatorii economici participanți sunt prelucrate automat de platformă pentru a stabili clasamentul ofertelor (criteriul de atribuire este prețul cel mai scăzut) depuse pentru fiecare lot ofertat.

Având în vedere că, de obicei, fiecare produs farmaceutic constituie un lot, fiecare achiziție specifică în cadrul DPS cuprinde, în general, sute de loturi, fiecare dintre acestea constând într-o combinație specifică a celor patru dimensiuni menționate mai sus.

8 Beneficiile și provocările unui DPS

Directivile menționează câteva avantaje ale utilizării DPS. Această tehnică de achiziție le permite autorităților contractante să dispună de o gamă deosebit de largă de oferte și să asigure astfel o utilizare optimă a fondurilor publice printr-o concurență extinsă¹³. În comparație cu acordurile-cadru, DPS oferă furnizorilor posibilitatea de a depune în orice moment o cerere de participare la procedurile concurențiale de ofertare. Piața nu este închisă pentru o perioadă de până la patru ani, precum în cazul unui acord-cadru. DPS sporește posibilitățile de participare ale IMM-urilor întrucât sistemul poate fi împărțit în loturi și există, de asemenea, posibilitatea, dar nu și obligația, de a depune o ofertă. Prin urmare, DPS le oferă IMM-urilor libertatea de a decide dacă doresc să participe la o anumită procedură de achiziții. De asemenea, acestea pot decide dacă doresc să participe numai pentru un anumit lot.

Mai jos este prezentată o listă de stimulente pentru utilizarea DPS, atât pentru autoritățile contractante, cât și pentru furnizori. Întrucât DPS poate fi utilizat și de organismele centrale de achiziție, așa cum este cazul în mai multe țări, se abordează o serie de subiecte specifice atunci când DPS este gestionat de un organism central de achiziție. Concluzii mai detaliate bazate pe experiențe sunt prezentate în cazurile de utilizare.

8.1 Stimulente și beneficii pentru autoritățile contractante

- Posibilitatea de a primi mai multe oferte de la un cerc mai larg de operatori economici în cadrul procedurilor de ofertare pentru achiziții specifice, întrucât DPS este deschis participării unor furnizori noi pe întreaga perioadă de valabilitate a acestuia.
- DPS poate fi împărțit în loturi sau categorii mai mici, cu achiziții specifice efectuate în cadrul acestor categorii. O serie de achiziții individuale mai mici (comparativ cu întregul DPS sau acord-cadru care acoperă aceeași zonă) va convinge probabil mai multe IMM-uri să participe la aceste proceduri.
- DPS este deschis participării unor furnizori noi pe întreaga perioadă de valabilitate a acestuia. Astfel, este posibilă primirea de oferte din partea unui număr mai mare de furnizori decât în cazul unui acord-cadru sau al unui contract, care este de obicei încheiat cu unul sau câțiva furnizori. Nu există o limită pentru numărul de furnizori participanți în cazul unui DPS.
- Întrucât în cadrul unui DPS se realizează achiziții specifice în mod continuu, produsele pot fi actualizate cu fiecare achiziție specifică. Un acord-cadru cu produse specifice nu oferă întotdeauna această posibilitate. Produsele actualizate pot contribui la o îmbunătățire generală a posibilităților de achiziționare a unor bunuri sau servicii inovatoare. Acestea pot îmbunătăți, de asemenea, competența părților implicate în procesul de achiziție.
- Intervalul de timp pentru efectuarea unor achiziții specifice este scurt în comparație cu alte tipuri de proceduri. Participarea exclusivă a furnizorilor calificați la acestea poate fi considerată o simplificare a procesului de achiziție.
- Utilizarea unui DPS poate atrage mai mulți furnizori decât alte tipuri de proceduri. Un DPS care este folosit frecvent poate stimula participarea mai multor operatori economici. De exemplu, utilizarea achizițiilor specifice de către municipalități ar putea atrage furnizorii locali.
- Utilizarea unui instrument eficient de achiziții publice precum DPS, care este în întregime electronic și care oferă unele funcționalități automate (verificarea bazelor de date) poate reduce costurile în cadrul procesului.
- Posibilitatea de a formula cu exactitate cerințele tehnice pentru fiecare procedură de achiziții specifică, precum și criteriile de atribuire. Detaliile trebuie să fie în concordanță cu documentele achiziției inițiale din DPS. De exemplu, pentru o achiziție specifică, autoritatea contractantă ar putea decide să pună un accent mai mare pe

¹³ Considerentul 63 din Directiva privind achizițiile publice și considerentul 73 din Directiva privind utilitățile publice.

performanța unui laptop, în timp ce pentru o alta, greutatea ar putea fi mai importantă.

- Perioada de valabilitate a unui DPS nu este limitată.
- Având în permanență furnizori pregătiți să depună oferte, riscul poate fi redus în comparație cu un acord-cadru încheiat cu un singur furnizor care nu poate livra din cauza intrării în insolvență/faliment, a unor probleme întâmpinate în livrarea volumului solicitat etc.
- Este posibilă utilizarea de cataloage electronice, care pot spori eficiența procesului.
- Este posibil ca furnizorii interesați de acest instrument digital să dorească să utilizeze instrumente digitale și pentru alte procese eficiente, cum ar fi cataloagele electronice, comenzile electronice și facturarea electronică.
- Publicarea continuă a cererii (prin achiziții specifice) și a rezultatelor (prin anunțuri de atribuire a contractelor) poate spori transparența procesului de achiziție.

8.2 Provocări și posibile consecințe negative pentru autoritățile contractante

- Un furnizor calificat nu este obligat să depună o ofertă în a doua etapă a achizițiilor specifice. Prin urmare, existența unui număr mare de furnizori calificați nu înseamnă neapărat că vor exista și oferte. Așadar, în cazul bunurilor sau al serviciilor critice, poate fi mai sigură încheierea unui contract sau a unui acord-cadru care să prevadă livrarea de către furnizor(i) conform contractului.
- DPS poate fi adecvat pentru piețele cu un număr mare de furnizori, însă șansele reduse de a obține contractul îi pot descuraja uneori să participe la achiziții specifice.
- Necesită mult timp. Este posibil ca mai mulți furnizori să dorească să fie admiși în sistem. Acest lucru se poate întâmpla în special în cazul în care cerințele din DPS nu sunt specificate în detaliu (de exemplu, echipamente IT fără o descriere mai exactă a cerințelor). Este importantă găsirea unei modalități eficiente și mai automatizate de calificare a furnizorilor.
- Nu există nicio certitudine cu privire la prețul final în comparație cu un acord-cadru încheiat cu un furnizor sau mai mulți furnizori. Prețurile pot varia în comparație cu situațiile în care autoritățile contractante recurg la încheierea de acorduri-cadru.
- În cadrul unui DPS, bunurile sau serviciile pot fi livrate de furnizori diferiți, având în vedere că este posibilă în orice moment calificarea și participarea unor furnizori noi la o achiziție specifică. Acest lucru poate fi luat în considerare dacă este vorba despre bunuri livrate frecvent și furnizorul a creat un sistem logistic funcțional pentru livrarea acestora. În cazul comenzilor electronice, unii operatori economici care livrează bunuri solicită un proces bine pus în aplicare pentru recepția bunurilor și corelarea facturilor cu comenzile și cu avizele de expediție.
- Lipsa experienței poate constitui un obstacol, iar deținerea de cunoștințe este importantă. Autoritățile contractante și operatorii economici au nevoie de sprijin în utilizarea noului instrument.
- Teama că operatorii economici de pe piață nu dispun de suficiente cunoștințe sau nu manifestă suficient interes pentru a participa la DPS. Aceasta înseamnă că autoritățile contractante trebuie să fie dispuse să pregătească piața pentru DPS ca proces care prezintă avantaje și pentru furnizori.

8.3 Stimulente și beneficii pentru furnizori

- O piață mai deschisă. Acest lucru permite livrarea fără întreruperi și fără a depinde de atribuirea unui contract sau a unui acord-cadru, deoarece acestea închid piața pentru o anumită perioadă.
- Intervalul de timp dintre calificarea furnizorilor și momentul când li se oferă posibilitatea de a li se atribui un contract de achiziții specific poate fi scurt.
- DPS poate fi împărțit în categorii bazate, de exemplu, pe produse specifice sau pe zone geografice în care unii furnizori sunt mai interesați să livreze produse decât alții.
- Practica împărțirii achizițiilor specifice în loturi poate fi benefică.

- Furnizorii nu sunt obligați să participe la achiziții specifice, chiar dacă sunt calificați.
- Chiar dacă nu sunt calificați din prima încercare, furnizorii pot depune din nou o cerere și pot fi calificați ulterior dacă îndeplinesc criteriile.
- Un proces eficient, având în vedere că este în întregime electronic.
- Pot fi utilizate cataloage electronice, pe care furnizorii le pot completa în mod eficient.
- Procese de achiziție transparente.

8.4 Provocări și posibile consecințe negative pentru furnizori

- Lipsa de experiență în utilizarea DPS.
- Soluția IT folosită trebuie să asigure un sprijin adecvat pentru utilizarea DPS, în special în cazul lipsei de experiență.
- Având în vedere numărul mare de furnizori și în cazul în care criteriile nu sunt specificate foarte clar, șansele reduse de a obține un contract îi pot descuraja pe furnizori să participe la procesul de calificare pentru a putea depune ulterior oferte.

8.5 Beneficii și provocări specifice pentru CPB

În cazul unui CPB, întrebarea este ce parte a DPS dorește să gestioneze. În prima parte a DPS, în practică, CPB gestionează faza de participare, iar în a doua parte, este monitorizată și desfășurarea achizițiilor specifice. În cazul în care dorește, de asemenea, să monitorizeze achizițiile specifice, CPB trebuie să realizeze o planificare mult mai precisă pentru a profita de pe urma economiilor de scară și a obține prețuri adecvate pentru autoritățile contractante. Succesul CPB depinde de asistența IT oferită în a doua parte - în cazul utilizării unui catalog electronic, calitatea gestionării cataloagelor sau doar platforme/soluții diferite de achiziții.

Din perspectiva CPB, atât DPS, cât și acordurile-cadru pot fi instrumente mai eficiente pentru a oferi autorităților contractante o gamă largă de instrumente de achiziții publice electronice, pentru a satisface diferitele nevoi de achiziții ale acestora.

Un DPS instituit de CPB pentru a fi utilizat de o gamă largă de autorități contractante poate fi conceput și gestionat pentru a standardiza și a simplifica modul în care autoritățile contractante și operatorii economici interacționează pe piața achizițiilor publice, profitând de capacitățile operaționale și de achiziții extinse ale CPB.

Într-adevăr, pentru CPB, platformele adoptate pentru gestionarea unui DPS sunt instrumente puternice pentru a pune la dispoziția autorităților contractante cunoștințele pe care le dețin cu privire la procedurile de achiziții, mecanismele pieței și caracteristicile produselor/serviciilor.

Pentru a obține cele mai bune rezultate în urma utilizării DPS, CPB trebuie să dezvolte capacități specifice pentru:

- a oferi volumul necesar de informații, instruirea și sprijinul de care utilizatorii au nevoie pentru a folosi noua procedură; și
- a dezvolta și a gestiona platforma TIC care facilitează operațiunile DPS.

O provocare majoră cu care un CPB se va confrunta pe măsură ce DPS va fi utilizat pe scară tot mai largă este nevoia de a găsi un echilibru între gradul ridicat de standardizare necesar pentru a asigura operațiuni cât mai simple și un nivel ridicat de automatizare și solicitările autorităților contractante de a beneficia de un DPS foarte flexibil, care să ofere un număr cât mai mare de funcții de personalizare a ofertelor.

9 Adoptarea DPS pe baza datelor din TED

Următoarele date din TED indică utilizarea procedurilor DPS în temeiul Directivei privind achizițiile publice și al Directivei privind utilitățile publice. Datele includ toate anunțurile de participare din momentul intrării în vigoare a celor două directive până în aprilie 2020. Este important de menționat faptul că au fost luate în considerare toate datele despre care achizitorul a precizat în anunț că sunt de tip DPS.

9.1 DPS în comparație cu toate procedurile și acordurile-cadru

Tabelul prezintă o comparație între toate procedurile, acordurile-cadru și DPS.

Tip/anul	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Total	60	66 981	158 529	188 066	215 003	218 715
Acorduri-cadru	5	17 083	34 623	40 736	45 203	45 051
DPS	0	145	234	442	551	893

Comparând numărul procedurilor DPS cu cel al acordurilor-cadru, este evident că DPS nu joacă un rol la fel de important precum acordurile-cadru, care reprezintă aproximativ un sfert din totalul procedurilor. Cu toate acestea, în timp ce numărul total al procedurilor în 2019 și 2020 este aproximativ același, numărul de proceduri DPS a crescut în mod semnificativ, iar numărul acordurilor-cadru a înregistrat o ușoară scădere.

9.2 Comparație între Directiva privind achizițiile publice și Directiva privind utilitățile publice

Tabelul prezintă numărul de proceduri în temeiul celor două directive.

Directivă/anul	2016	2017	2018	2019	2020
2014/24/UE	61 489	144 243	170 263	194 110	198 010
2014/25/UE	5 492	14 286	17 803	20 893	20 705

Tabelul de mai jos prezintă utilizarea procedurilor DPS pentru cele două directive.

Directivă/anul	2016	2017	2018	2019	2020
2014/24/UE	145	233	413	508	813
2014/25/UE	0	1	29	43	80

Directiva privind utilitățile publice a intrat efectiv în vigoare la 1 an după Directiva privind achizițiile publice. Procentul de proceduri DPS este aceeași pentru cele două directive.

9.3 Cum utilizează statele membre sistemul dinamic de achiziții?

Tabelul prezintă numărul anual de utilizări ale DPS în fiecare stat membru.

Țara	2016	2017	2018	2019	2020	Total
AT	1	0	1	3	9	14
BE	0	0	0	2	7	9
BG	0	0	0	0	0	0
CY	0	0	0	0	1	1
CZ	75	97	65	85	103	425
DE	0	1	6	7	3	17
DK	26	23	43	32	49	173
EE	0	0	0	2	20	22
ES	0	0	1	18	33	52
FI	0	8	29	37	72	146
FR	1	4	11	21	23	60
GR	0	0	3	6	8	17
HR	0	2	2	1	5	10
HU	0	0	3	9	20	32
IE	5	2	5	6	19	37
IT	25	9	17	18	17	86
LT	0	1	31	35	60	127
LU	0	0	0	1	0	1
LV	0	0	0	0	2	2
MT	0	0	2	3	7	12
NL	8	56	110	96	173	443
NO	0	18	48	78	125	269
PL	0	0	0	1	0	1
PT	0	2	0	7	5	14
RO	0	0	0	0	0	0
SE	0	4	47	44	81	176
SI	0	0	0	8	10	18
SK	4	7	18	31	41	101
Total	145	234	442	551	893	2 265

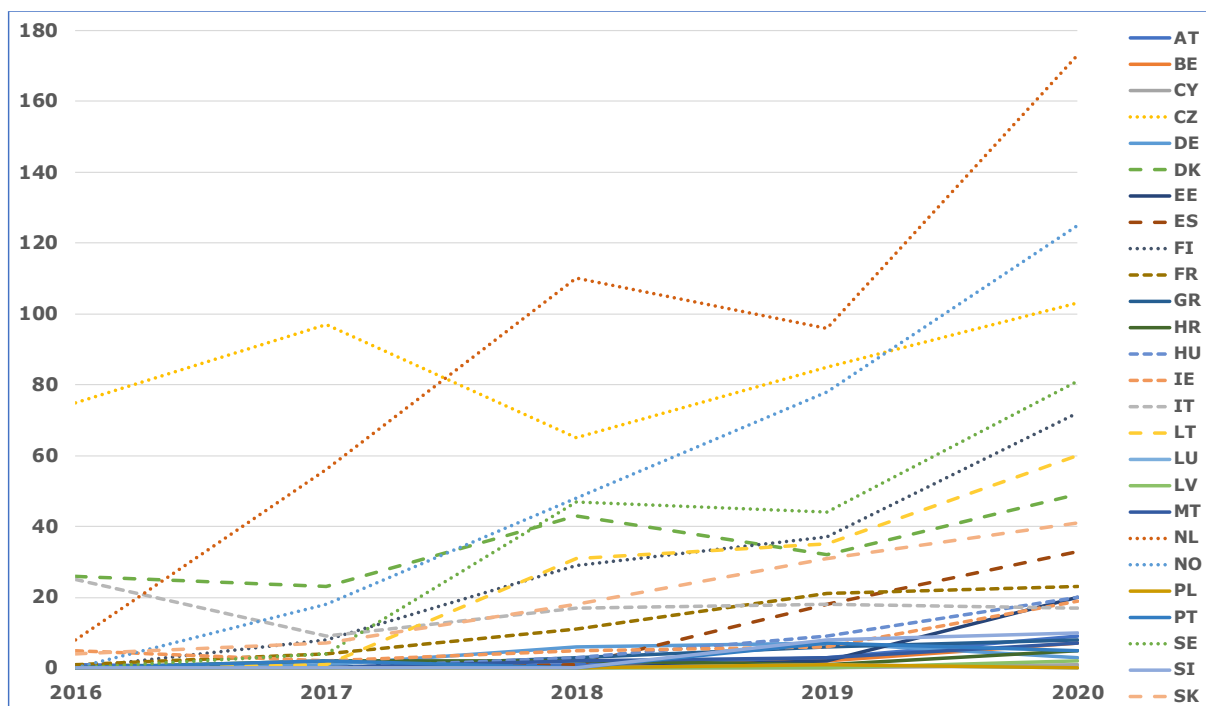

Figura 8: Proceduri DPS în fiecare țară și în fiecare an

Prima țară care a adoptat DPS a fost Cehia, urmată de Țările de Jos, Finlanda și Norvegia. Însă cifrele indică foarte clar faptul că multe țări încă nu utilizează DPS în mod regulat. În toate țările au fost instituite, în total, 1 643 de DPS. Această cifră reflectă tabelul de mai sus.

9.4 Cum sunt utilizate loturile în DPS?

Tabelul de mai jos prezintă numărul de loturi în raport cu numărul de proceduri.

Număr de loturi	Număr de proceduri
1	1 923
2	77
3	72
4	31
5	29
6 - 10	72
11 - 20	37
21 - 50	19
51 - 100	3
Peste 100	2

Majoritatea procedurilor DPS au inclus un singur lot. Două proceduri au inclus peste 100 de loturi (140, respectiv, 459 de loturi). Procedura cu 459 de loturi a vizat produse farmaceutice (<https://ted.europa.eu/udl?uri=TED:NOTICE:152525-2020:TEXT:RO:HTML>).

9.5 Ce tip de contracte au fost utilizate în DPS?

Tabelul următor prezintă numărul de loturi în funcție de tip și cel al procedurilor asociate fiecărui tip. Nu se face distincție între Directiva privind achizițiile publice și Directiva privind utilitățile publice.

Tip	Număr de proceduri	Procent
Servicii	1 014	45 %
Produse	1 141	50 %
Lucrări	110	5 %

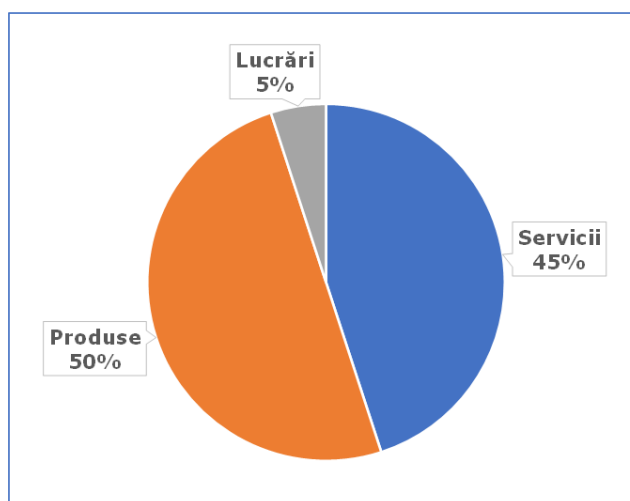

Figura 9: Proceduri DPS în funcție de tip

50 % dintre procedurile DPS au vizat achiziționarea de servicii. Doar aproximativ 5 % dintre proceduri au vizat achiziționarea de lucrări.

9.6 Care este durata unui DPS?

Durata este exprimată în ani și indică perioada maximă.

Ani	Număr de proceduri
1	132
1 - 2	184
2 - 3	175
3 - 4	858
4 - 5	168
5 - 10	487
10 - 20	61
20 - 50	9
50 - 100	136
Nedefinită	223

Datele din TED indică o perioadă maximă de 4 ani pentru majoritatea sistemelor dinamice de achiziții, care este și perioada maximă pentru acordurile-cadru. A doua cea mai frecventă durată este de până la 10 ani. Unele DPS au o durată de până la 100 de ani. „Nedefinită” înseamnă că perioada pentru intrarea din anunțul de participare nu a putut fi prelucrată în luni.

9.7 Ce coduri CPV au fost utilizate?

Tabelul următor cuprinde primele 20 de coduri CPV. Pentru o mai bună vizualizare, codurile CPV sunt prezentate în grupuri ale principalelor diviziuni.

Diviziune principală	Număr de proceduri
Echipament informatic și accesorii de birou, cu excepția mobilierului și a pachetelor software	338
Servicii IT: consultanță, dezvoltare de software, internet și asistență	211
Servicii de învățământ și formare profesională	184
Echipament de transport și produse auxiliare pentru transport	162
Lucrări de construcții	137
Servicii pentru întreprinderi: drept, marketing, consultanță, recrutare, tipărire și securitate	126
Mobilă (inclusiv mobilă de birou), accesorii de mobilier, aparate de uz casnic (exclusiv dispozitive de iluminat) și produse de curățat	125
Servicii de arhitectură, de construcții, de inginerie și de inspecție	125
Echipamente medicale, produse farmaceutice și produse de îngrijire personală	98
Echipament de radio, televiziune, comunicații, telecomunicații și articole conexe	71
Servicii de transport (cu excepția transportului de deșeuri)	56
Echipament de securitate, de luptă împotriva incendiilor, de poliție și de apărare	51
Produse petroliere, combustibil, electricitate și alte surse de energie	50
Servicii pentru agricultură, silvicultură, horticultură, acvacultură și apicultură	43
Structuri și materiale de construcții; produse auxiliare pentru construcții (cu excepția aparatelor electrice)	33
Servicii de sănătate și servicii de asistență socială	31
Pachete software și sisteme informatice	21
Echipamente de laborator, optice și de precizie (cu excepția ochelarilor)	21
Îmbrăcăminte, încălțăminte, articole de voiaj și accesorii	21
Alimente, băuturi, tutun și produse conexe	20

Accesoriile de birou și echipamentele IT sunt principalele categorii vizate, urmate de serviciile de învățământ și formare profesională.

S-a pus întrebarea dacă ar putea fi utilizate codurile CPV pentru împărțirea loturilor pe categorii. O analiză a datelor relevă faptul că acest lucru nu se întâmplă în practică. Chiar dacă o procedură a fost împărțită în mai multe loturi, codul CPV a fost întotdeauna același. Acest lucru s-ar putea schimba odată cu formularele electronice, unde se pune un accent mai mare pe utilizarea mai flexibilă a loturilor.

9.8 Care este rata de succes a DPS?

Pentru un număr total de 8 986 de loturi precizate în anunțurile de participare, au fost publicate doar 9 291 de anunțuri de atribuire a contractelor. Din păcate, setul de date nu indică dacă datele au fost agregate sau nu. Prin urmare, este bine să se analizeze numărul de oferte depuse în cadrul acestor proceduri.

Număr de oferte	Număr de proceduri
1	2 153
2	1 342
3	963
4	629
5	433
...	...
106	1
109	1
159	1
217	1
999	1

Pentru majoritatea achizițiilor specifice a fost depusă o singură ofertă. Totuși, achizitorii publici au menționat faptul că, în câteva cazuri, au fost depuse peste 100 de oferte. Este posibil ca numărul mare de oferte să fie rezultatul agregării datelor din anunțurile de atribuire a contractelor.

10 Chestionarul DPS și rezultate

Chestionarul DPS a fost lansat cu scopul de a afla opiniile părților interesate și de a împărtăși experiența acestora publicului larg. Chestionarul a fost completat de 37 de respondenți din 19 țări (Austria, Belgia, Cipru, Republica Cehă, Danemarca, Estonia, Germania, Grecia, Ungaria, Islanda, Irlanda, Italia, Malta, Țările de Jos, Norvegia, Portugalia, Slovacia, Slovenia și Suedia). Respondenții au fost reprezentanți din cadrul ministerelor, ai organismelor centrale de achiziție, ai furnizorilor de servicii de achiziții publice electronice, precum și ai autorităților și entităților contractante. Pe baza răspunsurilor acestora, se obține o imagine de ansamblu privind practica de utilizare a DPS în statele membre.

Respondenții au menționat, în principal, derularea în cadrul DPS a unor proceduri de achiziții publice care depășesc pragul UE, deși utilizarea DPS se extinde pentru cele care nu ating pragul UE. În majoritatea statelor membre se aplică aceleași norme atât pentru achizițiile care depășesc pragul UE, cât și pentru cele care nu ating acest prag, legiuitorii introducând mai puține obligații administrative pentru cele care nu ating pragul UE. DPS este utilizat, de obicei, de autoritățile contractante, cu un potențial mai mare de creștere pentru sectorul utilităților publice și pentru organismele centrale de achiziție.

Majoritatea respondenților dispun de orientări referitoare la DPS care îi ajută pe actorii de pe piață să utilizeze DPS. În plus, există deja o experiență în materie de căi de atac acumulate pe baza hotărârilor instanțelor din Danemarca, Finlanda, Germania, Irlanda, Italia, Malta, Țările de Jos și Slovacia. În ceea ce privește utilizarea flexibilă a DPS, de două ori mai mulți respondenți consideră că o achiziție specifică poate acoperi mai multe loturi. Perioada de valabilitate a DPS este, în general, mai mică de 5 ani, lucru care poate fi asociat cu dificultatea de a estima valoarea achizițiilor publice pe perioade mai lungi.

DPS este sprijinit de un singur furnizor de servicii central sau de mai mulți furnizori de servicii de pe piață suplimentari dintr-un stat membru. Acest lucru este important deoarece modelul relativ nou trebuie să fie sprijinit nu doar de un singur operator guvernamental, ci și de cât mai mulți actori de pe piață.

În ceea ce privește reducerea sarcinii administrative, majoritatea diferențelor sunt legate de cazurile de solicitare și de evaluare a DEAU. În majoritatea cazurilor, DEAU este evaluat manual sau parțial manual. Ancheta relevă rezultate mixte în ceea ce privește necesitatea depunerii DEAU doar în etapa de calificare sau și în cadrul achiziției specifice. Necesitatea depunerii DEAU în cadrul fiecărei achiziții specifice crește sarcina administrativă, deși asigură o oarecare certitudine. Această chestiune de interpretare generează mai puține probleme atunci când examinarea certificatelor, pe care se bazează DEAU, este efectuată automat.

Jumătate dintre respondenți (cu excepția răspunsurilor „Nu știu”) consideră că DPS nu poate fi completat cu loturi noi, categorii noi de produse sau produse noi.

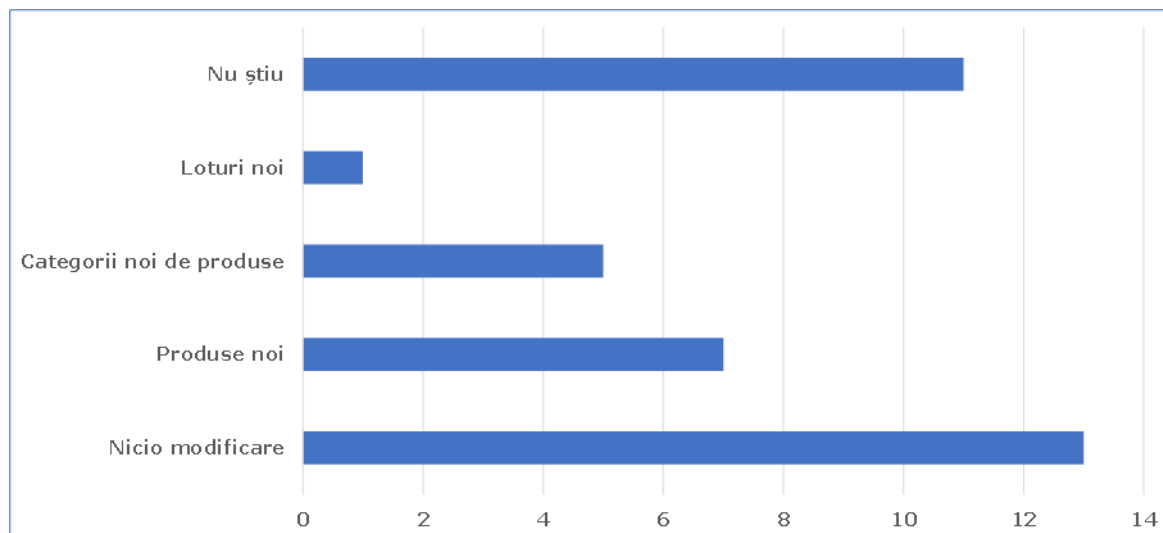

Figura 10: Completarea DPS – pe baza chestionarului

Unele state membre au precizat în chestionar că au loc negocieri în cadrul DPS, deși acest lucru nu este permis în temeiul Directivei privind achizițiile publice (a se vedea întrebarea specifică 11.15 *Sunt permise negocierile în cadrul DPS?*)

O treime dintre respondenți utilizează un catalog electronic. Catalogul electronic este utilizat tot mai frecvent, însă, pentru moment, nu au existat răspunsuri clare, care să nu lase loc de interpretări, la întrebarea dacă autoritatea contractantă ar trebui să solicite un model de catalog electronic. În unele state membre acesta este deja solicitat în etapa de calificare, în timp ce în alte state membre acesta este solicitat numai după etapa de calificare.

Potrivit respondenților, principalele beneficii ale DPS sunt următoarele:

- O piață mai deschisă în cadrul DPS, fără limitarea numărului de furnizori participanți.
- Un interval scurt de timp din momentul calificării până la câștigarea unui contract.
- Furnizorul nu este obligat să garanteze bunurile sau serviciile atunci când depune o cerere de calificare și are doar posibilitatea de a depune o ofertă.

Dezavantajele DPS au fost evidențiate de următoarele constatări:

- Respondenții sunt lipsiți de experiență având în vedere că este vorba de un instrument de achiziții publice relativ nou.
- În cazul în care criteriile de selecție nu sunt specificate foarte clar sau sunt prea stricte, șansele reduse de a obține un contract îi descurajează pe ofertanți să depună oferte prin intermediul DPS.
- Utilizatorii fără experiență au nevoie de un sprijin adecvat din partea furnizorului de servicii.

În pofida beneficiilor aduse de DPS, respondenții au menționat că pe perioada pandemiei de COVID-19 au fost preferate acordurile-cadru. Acest lucru s-ar putea datora ușurinței mai mari de a comanda direct pe baza acordurilor-cadru existente în locul depunerii unei noi cereri de participare la o procedură concurențială de ofertare în cadrul DPS. Ca o concluzie generală, se poate afirma, pe baza chestionarului, că respondenții sunt interesați de acest subiect și așteaptă cu interes orientări cu privire la incertitudinile lor în materie de interpretare juridică.

11 Întrebări și răspunsuri

Întrucât DPS este un instrument care nu este utilizat încă la scară largă, în timpul elaborării prezentului ghid au apărut unele întrebări, pe care le-am analizat și la care am încercat să oferim răspunsuri. În situațiile în care am avut neclarități, am primit sprijin din partea echipei juridice a DG GROW. La unele întrebări, însă, se poate răspunde doar după ce va fi disponibilă o jurisprudență suplimentară cu privire la DPS.

11.1 Cum ar trebui calculată valoarea estimată a achiziției?

Directiva privind achizițiile publice prevede că, în cazul DPS, valoarea estimată ar trebui să fie valoarea maximă estimată, fără TVA, a tuturor contractelor preconizate pentru perioada totală de aplicare a DPS¹⁴.

Întrucât perioada de valabilitate a DPS poate fi foarte lungă, autoritatea contractantă care instituie un DPS poate estima doar în linii mari cantitățile de bunuri, servicii sau lucrări care vor fi achiziționate.

Autoritățile contractante cu o cerere constantă pot determina valoarea estimată calculând valoarea estimată pentru un an și extrapolând-o apoi la perioada totală pentru care ar trebui să fie utilizat DPS. Valoarea estimată ar trebui să fie întotdeauna o evaluare specifică.

Atunci când DPS este instituit de un CPB, alte autorități contractante pot, de obicei, să utilizeze în orice moment DPS pe parcursul perioadei de valabilitate a acestuia, dacă sunt menționate în invitația la procedura concurențială de ofertare. CPB trebuie să ia în considerare acest aspect atunci când calculează valoarea estimată.

11.2 Cum ar trebui calculată valoarea estimată a achiziției în cazul în care DPS este împărțit în loturi?

Dacă DPS este împărțit în loturi, valoarea estimată ar trebui calculată atât pentru un lot individual, cât și pentru DPS în ansamblu. Din motivele menționate în răspunsul la întrebarea precedentă, valoarea estimată ar trebui să reprezinte valoarea maximă a tuturor contractelor preconizate pentru perioada totală de aplicare a DPS.

11.3 În ce moment autoritatea contractantă trebuie să aloce bugetul pentru contractele pe care le va atribui în cadrul DPS?

Autoritatea contractantă trebuie să își stabilească bugetul înainte de a lansa o achiziție specifică.

11.4 O autoritate contractantă poate utiliza un DPS existent dacă nu a fost menționată în prealabil în invitația de participare?

Nu, autoritățile contractante nu pot utiliza un DPS în acest caz. Cu toate acestea, dacă DPS este administrat de un CPB, autoritățile contractante îl pot utiliza dacă acest lucru este menționat în invitația la procedura concurențială de ofertare care instituie respectivul DPS¹⁵.

¹⁴ Articolul 5 alineatul (5) din Directiva privind achizițiile publice și articolul 16 alineatul (5) din Directiva privind utilitățile publice.

¹⁵ Articolul 37 alineatul (1) din Directiva privind achizițiile publice și articolul 55 alineatul (1) din Directiva privind utilitățile publice.

11.5 Este posibil ca o autoritate contractantă să se retragă din DPS?

Marja de manevră cu privire la modificările permise și notificările corespunzătoare este limitată în ceea ce privește utilizarea DPS. Există norme și notificări corespunzătoare pentru a prelungi perioada de valabilitate a respectivului DPS sau pentru a-i pune capăt. Dacă sunt necesare alte modificări, inclusiv în ceea ce privește achizitorii identificați inițial (schimbarea sau adăugarea de achizitori), este necesară instituirea unui nou DPS.

11.6 Normele privind termenele pentru procedura restrânsă se aplică și în cazul unui DPS?

Chiar dacă un DPS se desfășoară sub forma unei proceduri restrânse, termenele reduse prevăzute la articolul 28 alineatul (6) nu se aplică în cazul DPS.

Termenele specifice aplicabile DPS sunt prevăzute în Directiva privind achizițiile publice. La articolul 34 alineatul (2), prima teză prevede: „În pofida articolului 28, se aplică următoarele termene [...]”. Acest lucru este confirmat și de dispozițiile ulterioare ale articolului 34 alineatul (2) litera (b) (termenul aplicabil pentru primirea ofertelor), care face trimitere în mod explicit la articolul 28. La respectiva literă se menționează că, după caz, se aplică articolul 28 alineatul (4), dar că nu se aplică articolul 28 alineatele (3) și (5).

Articolul 34 alineatul (2) litera (a) (termenul de primire a cererilor de participare) nu face trimitere la nicio dispoziție a articolului 28. La respectiva literă se menționează că termenul minim de primire a cererilor de participare este de 30 de zile de la data trimiterii anunțului de participare sau, dacă se utilizează un anunț de intenție ca mijloc de invitație la procedura concurențială de ofertare, a invitației pentru confirmarea interesului. Nu se mai aplică alte termene pentru primirea cererilor de participare de îndată ce a fost trimisă invitația de participare la procedura de ofertare pentru prima achiziție specifică în cadrul DPS.

11.7 În etapa de instituire a DPS, este posibil ca o autoritate contractantă să amâne examinarea noilor cereri de participare după termenul stabilit?

Articolul 34 alineatul (5) și considerentul 64 din Directiva privind achizițiile publice, precum și articolul 52 și considerentul 74 din Directiva privind utilitățile publice descriu procesul de examinare a cererilor de participare la un DPS¹⁶.

În conformitate cu articolele și, în special, cu considerentele menționate mai sus, „examinarea respectivelor cereri de participare ar trebui în mod normal să fie efectuată în termen de cel mult 10 zile lucrătoare, având în vedere că evaluarea criteriilor de selecție va avea loc pe baza cerințelor simplificate de documentație stabilite în prezenta directivă. Cu toate acestea, în cazul în care se înființează pentru prima oară un sistem dinamic de achiziție, autoritățile contractante s-ar putea confrunța, ca răspuns la prima publicare a anunțului de participare sau a invitației de confirmare a interesului, cu un număr atât de mare de cereri de participare încât să aibă nevoie de mai mult timp pentru a examina cererile. Acest lucru ar trebui să fie admisibil, cu condiția ca nicio procedură de achiziții să nu fie lansată înainte de a examina toate cererile. Autoritățile contractante ar trebui să aibă libertatea de a organiza modul în care acestea intenționează să examineze cererile de participare, de exemplu prin decizia de a efectua astfel de examinări doar o dată pe săptămână, cu condiția respectării termenelor pentru examinarea fiecărei cereri de admitere.”

Aceasta înseamnă că autoritatea contractantă examinează cererile de participare primite în termenul prevăzut (minimum 30 de zile). În cursul acestei examinări nu pot fi lansate proceduri de achiziții specifice. În plus, autoritățile contractante trebuie să indice în

¹⁶ Considerentul 64 din Directiva privind achizițiile publice și considerentul 74 din Directiva privind utilitățile publice.

documentele achiziției durată perioadei de evaluare prelungite pe care intenționează să o aplice. După instituirea DPS, autoritatea contractantă poate reîncepe să examineze cereri noi.

11.8 Atunci când se instituie un DPS, este posibilă examinarea cererilor de participare înainte de expirarea termenului de primire a acestora?

La fel ca în cazul propunerilor inițiale de instituire a DPS, nu există dispoziții în directive care să împiedice autoritatea contractantă să examineze cererile de participare de îndată ce le primește, atât timp cât sunt întrunite celelalte condiții prevăzute de directive.

Figura 3, care descrie procesul de calificare în etapa de instituire a unui DPS, explică faptul că toate cererile de participare pot fi examinate chiar înainte de termenul inițial pentru primirea acestora.

11.9 Care sunt asemănările și deosebirile dintre un DPS și un acord-cadru?

Comparând un acord-cadru cu un DPS, se poate constata că ambele metode pot asigura flexibilitate, în funcție de nevoile autorității contractante. Un acord-cadru este mai riguros, autoritatea contractantă având libertatea de a defini obligațiile privind depunerea ofertelor de către furnizori, în timp ce, în cazul DPS, furnizorul poate alege în mod liber când să depună o ofertă.

Numărul de operatori economici participanți la un acord-cadru este limitat, în timp ce DPS oferă posibilitatea noilor operatori economici să utilizeze sistemul în orice moment; prin urmare, autoritatea contractantă nu poate limita numărul operatorilor economici participanți. Aceasta înseamnă că pot fi atribuite contracte unor operatori economici noi, creând astfel premisele pentru o creștere a concurenței, dar și oportunități pentru operatorii economici.

În cazul acordurilor-cadru, autoritățile contractante pot impune obligativitatea ofertării în cadrul procedurilor concurențiale secundare, lucru care nu se întâmplă în cazul achizițiilor specifice desfășurate în cadrul unui DPS.

În cazul acordurilor-cadru, operatorii economici selectați beneficiază de o certitudine mai mare cu privire la câștiguri, spre deosebire de un DPS.

Utilizarea licitațiilor electronice și a cataloagelor electronice este posibilă pentru ambele metode.

În cazul unui acord-cadru, specificațiile tehnice nu se modifică, cu excepția cazului în care se specifică altfel în acordul-cadru, în timp ce, în cazul DPS, acestea pot fi formulate la momentul unei achiziții specifice, luând în considerare noile evoluții.

	Acorduri-cadru	DPS
Preț fix (nu se utilizează proceduri concurențiale secundare)	Posibil	Nu
Aderarea continuă a altor operatori economici	Nu	Da
Limitarea numărului de operatori economici	Da	Nu
Utilizarea licitațiilor electronice	Da	Da
Utilizarea cataloagelor electronice	Da	Da
Adaptarea specificațiilor tehnice pentru a include noile evoluții	Nu	Da
Reluarea procedurilor concurențiale	Da	Da (întotdeauna)
Criteriile de selecție pot varia	Nu	Nu

Pot fi definite loturi	Da	Da
Pot fi definite categorii de produse	Da	Da

11.10 DPS poate fi combinat cu acordurile-cadru?

Directiva privind achizițiile publice nu oferă orientări cu privire la posibilitatea combinării unui DPS cu acordurile-cadru. Nu există articole și nici mențiuni în preambul care să prevadă în mod explicit posibilitatea atribuirii unui acord-cadru în locul unui contract prin intermediul DPS, dar nici dispoziții care să împiedice acest lucru.

Ungaria și Italia dispun de reglementări specifice referitoare la posibilitatea combinării DPS cu acordurile-cadru.

Caz: acorduri-cadru și DPS în Italia

Legea finanțelor pentru 2020 (Legea nr. 160 din 27.12.2019) include o dispoziție specifică [articolul 1 alineatul (586)] care permite autorităților contractante să atribuie acorduri-cadru printr-o procedură desfășurată în cadrul unui DPS.

Această reglementare inovatoare ar putea fi deosebit de utilă pentru organismele centrale de achiziție din Italia (Consipl și cele regionale) pentru a asigura actualitatea și continuitatea ofertei de acorduri-cadru centralizate pentru autoritățile contractante.

Din perspectiva furnizorilor, viteza mai mare legată de standardizarea și digitalizarea DPS ar trebui să permită organismelor centrale de achiziție să utilizeze mai frecvent acordurile-cadru centralizate, reducând volumele din cadrul fiecărui acord-cadru astfel încât procedurile să fie accesibile unui număr mai mare de operatori economici, inclusiv celor mai mici. Această abordare ar putea fi introdusă în mod eficient pentru segmentele de piață cu un număr mare de operatori economici, cum ar fi sectorul TIC.

11.11 DPS poate fi combinat cu licitațiile electronice?

Există norme care prevăd că licitațiile electronice pot fi utilizate cu ocazia reluării competiției între părțile la un acord-cadru și la deschiderea competiției pentru contractele care urmează să fie atribuite prin DPS¹⁷.

11.12 DPS poate fi combinat cu parteneriatele pentru inovare?

DPS nu poate fi combinat cu parteneriatele pentru inovare deoarece nu permite purtarea de negocieri, care constituie o parte esențială a parteneriatelor pentru inovare.

În plus, parteneriatele pentru inovare au ca scop dezvoltarea unui produs, a unui serviciu inovator sau a unor lucrări inovatoare, precum și achiziția ulterioară a acestora, în timp ce DPS este utilizat pentru produse, servicii sau lucrări disponibile în general pe piață pentru „achiziții de uz curent”. Cu alte cuvinte, cele două metode au scopuri complet diferite.

11.13 Ar trebui ca o autoritate contractantă să solicite documente suplimentare ca dovadă a (ne)existenței motivelor de excludere și a îndeplinirii criteriilor de selecție înainte de a califica un ofertant?

Nu. La momentul depunerii cererilor de participare, autoritățile contractante acceptă DEAU, constând într-o declarație pe propria răspundere actualizată, ca dovadă preliminară în locul certificatelor eliberate de către autoritățile publice sau de către terțe părți care confirmă că operatorul economic în cauză îndeplinește condițiile prevăzute la articolul 59 alineatul (1) literele (a)-(c) din Directiva privind achizițiile publice.

¹⁷ Articolul 35 alineatul (2) din Directiva privind achizițiile publice.

Înainte de atribuirea contractului, autoritatea contractantă îi solicită ofertantului să prezinte documente justificative actualizate, în conformitate cu normele privind mijloacele de probă¹⁸.

Cu toate acestea, autoritatea contractantă îi poate solicita ofertantului, în orice moment în timpul procedurii, să depună toate sau o parte dintre documentele justificative dacă acest lucru este necesar pentru a asigura desfășurarea corespunzătoare a procedurii¹⁹.

Normele care prevăd necesitatea depunerii în etapa de calificare doar a unei declarații pe propria răspundere (DEAU), și nu a tuturor mijloacelor de probă, pot fi interpretate și ținând seama de considerentul 64 din Directiva privind achizițiile publice, care prevede că „examinarea respectivelor cereri de participare ar trebui în mod normal să fie efectuată în termen de cel mult 10 zile lucrătoare, având în vedere că evaluarea criteriilor de selecție va avea loc pe baza cerințelor simplificate de documentație stabilite în prezenta directivă”²⁰.

11.14 În ce măsură pot fi modificate criteriile de atribuire stabilite într-un anunț de participare la atribuirea contractelor în cadrul DPS?

Directiva privind achizițiile publice prevede că autoritatea contractantă atribuie contractul ofertantului care a depus cea mai bună ofertă, pe baza criteriilor de atribuire enunțate în anunțul de participare pentru DPS. Dacă este cazul, aceste criterii pot fi formulate cu mai multă exactitate în invitația de participare la procedura de ofertare²¹.

În temeiul Directivei privind achizițiile publice, autoritatea contractantă precizează, în documentele achiziției, ponderea relativă pe care o acordă fiecărui criteriu ales pentru determinarea ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic, cu excepția cazului în care aceasta este stabilită exclusiv pe baza prețului²².

Directiva prevede, de asemenea, posibilitatea de a exprima această pondere ca un interval a cărui întindere maximă trebuie să fie corespunzătoare și, în cazul în care ponderarea nu este posibilă din motive obiective, indicarea criteriilor în ordinea descrescătoare a importanței.

De aici se poate deduce faptul că, în cazul indicării criteriilor într-un anunț de participare ca întindere maximă sau în ordinea importanței, criteriile pot fi formulate cu mai multă exactitate în fiecare procedură specifică din cadrul DPS.

De asemenea, criteriile de atribuire pentru procedurile derulate în cadrul DPS ar putea fi formulate cu mai multă exactitate în cazul în care divizarea generală și descrierea criteriilor de atribuire publicate în anunțul de participare pentru DPS nu se modifică.

Nu se acceptă modificarea totală a criteriilor de atribuire enunțate în anunțul de participare la atribuirea contractelor în cadrul DPS.

11.15 Sunt permise negocierile în cadrul DPS?

În temeiul Directivei privind achizițiile publice, pentru efectuarea unei achiziții în cadrul unui DPS, autoritățile contractante trebuie să respecte regulile procedurii restrânse²³.

¹⁸ Articolul 59 alineatul (4) din Directiva privind achizițiile publice.

¹⁹ Articolul 59 alineatul (4) și considerentul 65 din Directiva privind achizițiile publice.

²⁰ Cu toate acestea, în cazul în care se înființează pentru prima oară un DPS, autoritățile contractante s-ar putea confrunta cu un număr atât de mare de cereri de participare, încât ar putea avea nevoie de mai mult timp pentru a examina cererile. A se vedea considerentul 64 din Directiva privind achizițiile publice.

²¹ Articolul 34 alineatul (6) din Directiva privind achizițiile publice.

²² Articolul 67 alineatul (5) din Directiva privind achizițiile publice.

²³ Articolul 34 alineatul (2) din Directiva privind achizițiile publice.

Întrucât negocierile nu sunt permise în cadrul procedurilor restrânse, acestea nu sunt permise nici în cadrul DPS.

11.16 Criteriile de selecție enunțate într-un anunț de participare pot fi modificate în timp ce DPS este activ?

Având în vedere că, în cadrul unei proceduri restrânse, criteriile de selecție nu pot fi modificate, acest lucru se aplică și în cazul DPS după instituirea acestuia.

11.17 Cum pot fi aplicate criteriile de selecție în cadrul DPS?

DPS este deschis pe întreaga perioadă de valabilitate tuturor operatorilor economici care îndeplinesc criteriile de selecție. DPS poate fi divizat pe categorii sau chiar subcategorii de produse, lucrări sau servicii. Acestea trebuie să fie definite în mod obiectiv pe baza criteriilor de selecție pe care operatorii economici trebuie să le îndeplinească pentru atingerea obiectivelor. În formulare, pot fi definite criterii de selecție pentru fiecare lot.

Caz: DPS pentru TIC instituit de Consip în Italia

DPS pentru TIC este structurat în mai multe categorii de „calificare”, cum ar fi servere, echipamente de rețea, echipamente de imprimare și copiere, software și servicii de întreținere. Pentru fiecare categorie sunt necesare, de regulă, următoarele criterii de selecție: venituri specifice legate de categorie și certificări ISO. Fiecare categorie de calificare poate fi împărțită în „tipuri de produse”.

Operatorii economici pot depune o cerere de participare pentru una sau mai multe categorii, în funcție de domeniul lor de activitate și de strategia lor comercială. Consip examinează fiecare cerere de participare și califică operatorii economici pentru fiecare categorie de calificare pentru care aceștia îndeplinesc criteriile.

În momentul în care o autoritate contractantă lansează o achiziție specifică, sistemul va invita în mod automat toți operatorii economici calificați să depună o ofertă pentru categoria de calificare care include tipurile de produse solicitate de autoritatea contractantă. În cazul în care achiziția specifică are ca obiect tipuri de produse din mai multe categorii, de exemplu, server și întreținere, sistemul va invita toți operatorii economici calificați pentru toate categoriile de calificare aferente.

11.18 Operatorii economici deja admiși în DPS trebuie să fie informați cu privire la operatorii economici nou admiși?

Nu, directiva nu prevede o astfel de obligație. DPS este un sistem deschis și toți participanții cunosc acest lucru. Cu toate acestea, în Slovenia există o reglementare care prevede furnizarea acestor informații. În alte țări, cum ar fi Estonia și Ungaria, informarea se realizează în scopul asigurării transparenței.

11.19 Lista operatorilor economici calificați în DPS ar trebui să fie pusă la dispoziția publicului?

Nu există norme UE care să reglementeze publicarea listei de operatori economici. Cu toate acestea, în unele state membre, cum ar fi Slovenia, există reglementări naționale care prevăd publicarea oricărei decizii, inclusiv a listei de operatori economici calificați. În Estonia, de exemplu, este obligatorie publicarea listei de candidați după deschiderea cererilor de participare, precum și cea a ofertanților după deschiderea ofertelor.

11.20 Toți ofertanții trebuie să fie informați cu privire la decizia de atribuire a unui contract în cadrul unei achiziții specifice?

Da, toți ofertanții trebuie să fie informați cu privire la decizia de atribuire a unui contract. Acest lucru este menționat la articolul 55 alineatul (1) din Directiva privind achizițiile

publice și la articolul 2a alineatul (2) din Directiva 89/665/CEE (astfel cum a fost modificată prin Directiva 2007/66/UE și Directiva 2014/23/UE).

În plus, informarea ofertanților trebuie să fie însoțită de un rezumat al motivelor pertinente, astfel cum se prevede la articolul 55 alineatul (2) din Directiva privind achizițiile publice și la articolul 2a alineatul (2) din Directiva 89/665/CEE (astfel cum a fost modificată prin Directiva 2007/66/UE și Directiva 2014/23/UE).

În final, articolul 50 alineatul (3) din Directiva privind achizițiile publice prevede că autoritățile contractante transmit un anunț de atribuire a contractului în termen de 30 de zile de la atribuirea fiecărui contract bazat pe DPS. Acestea pot grupa însă respectivele anunțuri trimestrial (anunțurile vor fi trimise în termen de 30 de zile de la încheierea fiecărui trimestru).

11.21 Care sunt normele referitoare la termenele suspensive în DPS?

Directiva 89/665/CEE (astfel cum a fost modificată prin Directiva 2007/66/UE și Directiva 2014/23/UE) se aplică tuturor contractelor reglementate de Directiva privind achizițiile publice, inclusiv DPS; a se vedea articolul 1 alineatul (1) al treilea paragraf.

În ceea ce privește termenul suspensiv, rețineți că, în temeiul articolului 2b din Directiva 89/665/CEE (astfel cum a fost modificată prin Directiva 2007/66/UE și Directiva 2014/23/UE), statele membre pot să prevadă că termenele suspensive menționate la articolul 2a alineatul (2) din Directiva 89/665/CEE (astfel cum a fost modificată prin Directiva 2007/66/UE și Directiva 2014/23/UE) nu se aplică în cazul contractelor specifice bazate pe un DPS, astfel cum se prevede la articolul 34 din Directiva privind achizițiile publice. În cazul invocării acestei derogări, legislația națională trebuie să asigure accesul la unele căi de atac. Chiar și în cazul invocării acestei derogări, autoritățile contractante au în continuare obligația de a informa toți ofertanții și candidații în cauză cu privire la deciziile de atribuire a contractelor.

Aceasta înseamnă că este la latitudinea statelor membre să reglementeze, în legislația națională, dacă se aplică sau nu un termen suspensiv după fiecare atribuire a unui contract în DPS. În cazul în care acest lucru nu este reglementat, un termen suspensiv se aplică în mod implicit.

11.22 Se pot percepe taxe în DPS?

Articolul 34 alineatul (9) din Directiva privind achizițiile publice și articolul 52 alineatul (9) din Directiva privind utilitățile publice prevăd că „nu se pot percepe taxe de la operatorii economici interesați de sistemul dinamic de achiziții sau părți la acesta înainte de perioada de valabilitate a sistemului dinamic de achiziții sau în timpul acesteia”.

La fel ca în cazul altor tipuri de proceduri, acest lucru nu afectează posibilitatea ca un organism central de achiziție să perceapă operatorilor economici sau autorităților contractante care se alătură unui DPS un comision sau un onorariu legat de cifra de afaceri în cadrul contractelor atribuite. Acest model de afaceri este utilizat în unele state membre pentru finanțarea organismului central de achiziție.

12 Recomandări și lucruri de evitat

În această secțiune sunt prezentate câteva recomandări despre ce trebuie și nu trebuie făcut sau ce trebuie avut în vedere atunci când se utilizează un DPS.

12.1 Recomandări

- DPS este încă o metodă de achiziții publice relativ nouă. Prin urmare, ar fi utilă consolidarea competențelor autorităților contractante și ale responsabililor cu achizițiile publice din cadrul acestora cu privire la instituirea DPS, precum și ale operatorilor economici în ceea ce privește participarea acestora.
- Utilizați instrumentele electronice disponibile care sprijină procesul DPS în mod corespunzător și eficient.
- Autoritățile contractante ar trebui să efectueze o consultare preliminară a pieței și apoi să informeze piața cu privire la DPS pentru a atrage operatori economici noi, fiind vorba, după cum s-a menționat anterior, despre o metodă relativ nouă de achiziții publice.
- DPS este axat pe produse, servicii și lucrări standard.
- Analizați argumentele pro și contra pentru DPS și acordurile-cadru. Asigurați-vă că DPS este opțiunea potrivită atunci când planificați lansarea unei proceduri de achiziții publice.
- Atunci când pregătesc un DPS, autoritățile contractante ar trebui să planifice etapa de execuție, în special având în vedere că numărul furnizorilor care vor dori să fie admiși în sistem poate fi ridicat. Dacă 15 zile lucrătoare nu par suficiente pentru prima etapă de calificare, precizați numărul de zile necesare în anunțul de participare.
- Luați în considerare împărțirea DPS pe loturi și categorii, pentru a facilita participarea IMM-urilor.
- Estimați valoarea achiziției pentru perioada totală de aplicare a DPS. Întrucât un DPS poate avea o perioadă de valabilitate de mai mulți ani, se poate presupune, fără a greși, că, în majoritatea cazurilor, DPS va intra sub incidența normelor UE și, prin urmare, ar trebui să fie publicat pe TED.
- Informarea cu privire la operatorii economici calificați în DPS este o bună practică adoptată deja în mai multe state membre.
- Datorită opțiunilor de prelucrare automată a achizițiilor specifice și de publicare a notificărilor, transparența poate fi sporită prin publicarea periodică a anunțurilor de atribuire, în locul publicării trimestriale.
- Criteriile de selecție trebuie să fie proporționale pentru a încuraja IMM-urile să participe la DPS.

12.2 Interdicții

- Nu sunt permise negocieri între autoritatea contractantă și operatorul economic în cadrul unui DPS.
- Autoritățile contractante care instituie un DPS nu pot adăuga alte autorități contractante în sistem după publicarea anunțului de participare. Doar organismele centrale de achiziție pot adăuga alte autorități contractante într-o etapă ulterioară, și numai dacă acest lucru a fost indicat în anunțul de participare.
- Achizițiile specifice pot fi efectuate numai după instituirea DPS.
- Cataloagele electronice nu pot fi utilizate drept piață online în DPS. Acestea fac parte dintr-o ofertă depusă în cadrul unei achiziții specifice și sunt vizibile pentru autoritățile contractante drept părți ale contractelor.
- Nu este permisă modificarea criteriilor de atribuire și de selecție în cazul unui DPS.
- În general, nu se recomandă combinarea unui DPS cu licitațiile electronice deoarece DPS este deja un proces eficient. Combinarea acestuia cu licitațiile electronice ar face ca procesul să dureze mai mult și să fie mai puțin eficient. Acest lucru ar însemna costuri semnificativ mai mari de ambele părți. În plus, DPS este un instrument de

achiziții publice mai accesibil pentru IMM-uri; combinarea acestuia cu o licitație electronică l-ar putea face mai puțin atractiv pentru acestea.

13 Observații finale

Bazate pe experiența de utilizare a DPS acumulată până în prezent, următoarele observații finale urmăresc să promoveze în continuare utilizarea DPS în viitor.

13.1 DPS este un instrument eficient, care aduce numeroase avantaje

Experiența de până acum a demonstrat că DPS este un proces eficient pentru achiziționarea de bunuri, servicii și lucrări, în care cerințele sunt ușor de definit și mijloacele electronice de comunicare sunt suficiente.

Achiziționarea unor produse actualizate este mai simplă atunci când se utilizează un DPS în comparație cu acordurile-cadru.

În cazul unui DPS, piața nu este închisă noilor furnizori, dând astfel posibilitatea și altor furnizori de a participa în orice moment și de a câștiga contracte.

Pot fi lansate frecvent proceduri de achiziții specifice, care pot fi împărțite în loturi mai mici pentru a spori atractivitatea și a permite mai multor IMM-uri să depună oferte și să obțină contracte. Chiar dacă sunt calificate pentru un DPS, IMM-urile nu sunt obligate să participe la vreo achiziție specifică pe întreaga perioadă de valabilitate a sistemului. Decizia de a participa aparține IMM-urilor. Acest lucru poate constitui un dezavantaj pentru autoritățile contractante; prin urmare, acestea trebuie să analizeze care dintre cele două proceduri, DPS sau acordul-cadru, ar fi cea mai bună opțiune atunci când planifică lansarea unei proceduri de achiziții publice.

Intervalul de timp pentru efectuarea unor achiziții specifice este foarte scurt în comparație cu alte proceduri de achiziții publice.

Beneficiind de o platformă ușor de utilizat, DPS poate fi un mijloc eficient de facilitare a adoptării proceselor de achiziții digitale de către autoritățile contractante și operatorii economici.

13.2 Sunt necesare orientări suplimentare

Experiența de până acum a statelor membre relevă nu doar avantajele utilizării DPS, ci și faptul că există unele întrebări cu privire la noua metodă de lucru. Furnizarea de informații suplimentare și promovarea utilizării DPS sunt foarte importante. Acest lucru este valabil atât pentru autoritățile contractante care instituie și gestionează DPS, cât și pentru operatorii economici care trebuie să primească sprijin în utilizarea noului instrument. Este nevoie de orientări mai concrete la nivel național pentru informarea părților interesate.

13.3 Dezvoltarea în continuare către un proces în întregime electronic

Pentru a profita de toate avantajele oferite de DPS, procesul ar trebui să fie în întregime electronic. În prezent, acest lucru se realizează în diferite moduri. Un DPS poate fi realizat utilizând soluții de piață și soluții dezvoltate de administrații. În cadrul acestor soluții, procesul s-ar putea desfășura mai mult sau mai puțin în întregime electronic, dar soluțiile nu sunt interoperabile. Experiența arată, de exemplu, că, în cazul instituirii unui DPS de către un CPB, achizițiile specifice lansate de autoritățile contractante sunt adesea gestionate în sisteme diferite pentru achiziții specifice. Prin urmare, pentru a spori eficiența DPS, ar fi necesară utilizarea de date armonizate și structurate și a unei rețele comune pentru schimbul de date. Aplicarea principiului înregistrării unice (și anume, reutilizarea datelor din etapa de calificare) ar putea fi o motivație importantă pentru IMM-uri să participe la DPS, întrucât ar reduce sarcina suportată de acestea pentru calificări repetate. Dezvoltarea în continuare a datelor structurate în formate standardizate și utilizarea unei infrastructuri comune ar facilita utilizarea DPS.

13.4 Utilizarea cataloagelor electronice este eficientă

Cataloagele electronice reprezintă, de asemenea, un instrument util pentru un proces DPS eficient. Acestea sunt utilizate în prezent și pot fi deja recomandate. Exemplul din secțiunea 7 privind cataloagele electronice ilustrează faptul că ar putea exista deja modele ce pot fi utilizate pentru bunuri, servicii sau lucrări specifice.

13.5 Promovarea DPS de către statele membre

Prezentul ghid relevă faptul că DPS poate juca un rol mai important în viitor. Acesta a fost utilizat în timpul crizei provocate de pandemia de COVID-19 și poate fi utilizat mai mult dacă se instituie un DPS și achizițiile specifice sunt efectuate apoi într-un timp foarte scurt. Prin urmare, statele membre ar trebui să ajute autoritățile contractante să utilizeze mai mult acest instrument și să promoveze utilizarea acestuia pentru achiziționarea de produse, servicii și lucrări în situații de urgență.

13.6 Cuvânt de încheiere

Utilizatorii au identificat deja avantajele DPS, așa că nu ezitați să folosiți acest sistem. Mai multe state membre au început deja să utilizeze DPS și au avut experiențe bune în ceea ce privește utilizarea acestui instrument de achiziții publice. Anexa prezintă câteva exemple de sisteme dinamice de achiziții operaționale.

Sensibilizarea și consolidarea cunoștințelor sunt esențiale pentru aplicarea DPS pe scară mai largă. Chiar dacă este un instrument de achiziții relativ nou, beneficiile sunt deja evidente.

Subgrupul EXEP care a elaborat prezentul ghid speră că acest document vă este util.

14 Anexă - Cazuri de utilizare în statele membre

14.1 Caz de utilizare: Estonia

14.1.1 Prezentare generală

Legea achizițiilor publice transpune normele referitoare la DPS, astfel cum se prevede în directivă.

Registrul central de achiziții publice din Estonia, disponibil la adresa <https://riigihanked.riik.ee>, oferă o soluție tehnică pentru desfășurarea întregului proces DPS începând din mai 2019. În sistemul nostru, respectăm cu strictețe principiul înregistrării unice. Oferim notificări electronice, o soluție integrată DEAU 2.0 extinsă, depunerea ofertelor pe cale electronică, verificarea motivelor de excludere și a criteriilor de selecție pe bază de interogări automate în sistemele naționale de informații, documente de decizie bazate pe verificările efectuate de autoritatea contractantă, servicii automate de evaluare și atribuire electronică a contractelor. Adoptăm abordarea structurată și încercăm să încurajăm autoritățile contractante și operatorii economici să lucreze în principal cu date și nu cu documente pregătite pe computer și încărcate în sistem.

În noiembrie 2020, în Estonia funcționau 19 sisteme dinamice de achiziții. Au fost instituite astfel de sisteme în mai multe domenii, de exemplu, piese de schimb, dezvoltare software, servicii de topografie, autovehicule și panouri solare. Numărul solicitanților interesați de procedurile DPS variază în prezent între 10 și 20, dar este posibil ca numărul acestora să crească în timp. Perioada medie de valabilitate a unui DPS este de 36 de luni.

14.1.2 Argumente pro și contra

Autoritățile contractante consideră că instrumentul este util pentru efectuarea de achiziții repetitive într-o anumită perioadă. Soluția tehnică pusă la dispoziție de stat ajută autoritățile contractante să înțeleagă procesul și le oferă sprijin pe parcursul acestuia. Fiind un instrument relativ nou, este nevoie de timp până când avantajele vor deveni evidente și DPS va deveni o opțiune mai frecventă în comparație cu acordurile-cadru. Până în prezent, doar autoritățile contractante mai inovatoare și-au manifestat interesul.

Este nevoie de timp pentru a înțelege toate aspectele juridice și tehnice ale DPS. Este disponibil deja un ghid de utilizare. Procesul de instruire a utilizatorilor este în desfășurare și se speră că în viitor se va înregistra o creștere a gradului de conștientizare cu privire la DPS și a numărului de astfel de sisteme instituite.

14.1.3 Lecții învățate și întrebări practice care decurg din punerea în aplicare

În primul rând, este importantă înțelegerea procesului în sine. Este necesară o colaborare strânsă între avocați și tehnicieni.

În al doilea rând, găsirea unei soluții tehnice ușor de utilizat reprezintă o provocare. Întrucât DPS ar trebui să funcționeze ca un proces în întregime electronic, am automatizat toate etapele și am pus în aplicare pe cât posibil principiul înregistrării unice.

În al treilea rând, orientările, cursurile de instruire a utilizatorilor și serviciul de consiliere sunt foarte utile.

14.2 Caz de utilizare: Ungaria

În Ungaria, achizițiile publice electronice sunt obligatorii începând cu 1 aprilie 2018. Sistemele dinamice de achiziții (DPS) au apărut treptat pe piața achizițiilor publice din Ungaria începând din 2018. Cele 14 astfel de sisteme care funcționează în prezent în Ungaria vizează, în general, domenii precum produse alimentare, sănătate și produse IT. Majoritatea autorităților contractante care utilizează DPS nu sunt organisme centrale de achiziție. În prezent, dezvoltarea sistemului de achiziții publice electronice este dezbătută

în permanență de părțile interesate în vederea îmbunătățirii sistemului și a cadrului de reglementare.

14.2.1 Cazul Universității din Szeged: DPS - motorul inovării

Scurtă descriere:

- Data de începere – decembrie 2018
- Categoria de produse – Substanțe chimice, reactivi, consumabile. Valoarea estimată: 6 milioane EUR.
- Motivul pentru care a fost ales un DPS – DPS a înlocuit un acord-cadru cu 2 800 de loturi. Multe dintre produsele achiziționate (substanțe chimice, reactivi, consumabile) pot fi livrate doar de un singur furnizor. Unul dintre cele mai importante motive pentru care s-a recurs la instituirea unui DPS a fost necesitatea achiziționării unui număr de produse care nu existau la momentul lansării procedurii; prin urmare, posibilitatea extinderii ulterioare în funcție de specificațiile obiectelor achiziției este esențială în cazul activităților inovatoare și al cercetării.
- Numărul ofertanților participanți - 70
- Numărul achizitorilor participanți – 1 (inclusiv departamentele Universității din Szeged)
- Bazat pe un acord-cadru anterior? - da

14.2.2 Argumente pro și contra

Achizitor versus furnizor

Argumente pro

- Îmbunătățirea calității procesului de achiziție a bunului/serviciului inovator
- Reducerea costurilor aferente procesului de achiziție
- Îndeplinirea într-o mai mare măsură a nevoilor utilizatorilor finali
- Simplificarea procesului de achiziție în care a fost inclus bunul/serviciul
- Creșterea transparenței procesului în care a fost inclus bunul/serviciul
- Reducerea riscului pentru furnizor în cadrul procesului de achiziție
- Îmbunătățirea competențelor actorilor implicați în procesul de achiziție
- Sprijin pentru întreprinderile mici și mijlocii
- Stimularea inovației

Argumente contra

- Conflict de interese al părților interesate
- Punerea în aplicare incertă a Directivei privind achizițiile publice
- Volatilitatea prețurilor
- Un ofertant exclus poate reveni
- Etapa de precalificare nu este eficientă, ceea ce înseamnă că oricine poate participa practic la un DPS în comparație cu un acord-cadru
- Rolul mediului flexibil este mai important în cazul DPS decât în cazul unui acord-cadru

14.2.3 Lecții învățate și întrebări practice care decurg din punerea în aplicare

- O parte din pregătire a constat în educarea actorilor de pe piață și sensibilizarea cu privire la posibilitățile oferite de DPS.
- Factorul uman joacă un rol mai important (implicarea factorilor de influență, a liderilor, a specialiștilor în achiziții publice cu o atitudine deschisă) în cazul DPS.
- Întrebare: Cum poate fi integrat acordul-cadru în DPS?

14.3 Caz de utilizare: Italia

În Italia, DPS a fost adoptat în principal de organismele centrale de achiziție, ca instrument de simplificare a achiziției de bunuri și servicii, fie prin contracte agregate, fie

ca platformă pusă la dispoziția autorităților contractante pentru derularea propriilor proceduri de achiziții.

Italia a transpus normele UE referitoare la DPS fără integrări substanțiale, prin articolul 55 din noul Cod al achizițiilor publice (publicat în 2016). De asemenea, acesta prevede că, în numele Ministerului Economiei și Finanțelor, Consip poate institui un sistem DPS național, care să fie pus la dispoziția tuturor autorităților contractante din Italia. Majoritatea sistemelor dinamice de achiziții instituite până în prezent în Italia vizează produse și servicii medicale, având în vedere nivelul ridicat de standardizare și numărul mare de achiziții care caracterizează această piață specifică.

În primele 9 luni din 2019, în Italia au fost lansate peste 500 de proceduri de achiziții prin DPS, cu o valoare totală indicată în anunțurile de participare de aproximativ 4 miliarde EUR.

14.3.1 Serviciul DPS național din Italia

Începând din 2012, în cadrul general al *Programului de raționalizare a cheltuielilor administrațiilor publice* derulat de Ministerul Economiei și Finanțelor prin intermediul Consip S.p.A și care urmărește să sprijine administrațiile publice în gestionarea proceselor de achiziții prin furnizarea de soluții inovatoare și de achiziții publice electronice, un serviciu DPS național este disponibil pentru toate autoritățile contractante din Italia în vederea achiziționării de bunuri și servicii.

Durata și normele de funcționare pentru fiecare domeniu specific de produse/servicii sunt definite în anunțurile de participare la procedura concurențială de ofertare și în documentația aferentă publicată de Consip, care este responsabilă pentru dezvoltarea și gestionarea platformei, precum și pentru calificarea operatorilor economici.

Operatorii economici pot depune în orice moment o cerere de calificare la sistemul dinamic de achiziții care îi interesează. Administrațiile publice își pot pregăti și lansa achizițiile specifice utilizând funcționalitățile oferite de platformă. Din perspectiva furnizorilor, toți operatorii economici calificați pentru categoria specifică de produse/servicii sunt invitați în mod automat și utilizează funcționalitățile platformei pentru a-și pregăti și depune ofertele.

În prezent, sistemele dinamice de achiziții operaționale le permit autorităților contractante să efectueze achiziții digitale în 22 de domenii diferite de produse/servicii: asistență medicală (produse farmaceutice, echipamente electromedicale, oxigenoterapie la domiciliu, spălarea și închirierea de lenjerie etc.); TIC (hardware, software și servicii profesionale); administrarea clădirilor (servicii de întreținere, servicii de curățenie); instalații și servicii pentru producția de energie din surse regenerabile; produse alimentare; servicii de catering; bunuri de masă; servicii de asigurări; servicii poștale și de livrare; și mobilier.

În primele 9 luni din 2019, peste 100 de autorități contractante au lansat mai mult de 400 de proceduri de achiziții cu o valoare totală indicată în anunțurile de participare de 3 miliarde EUR. Până în prezent au fost calificați peste 7 500 de operatori economici.

14.3.2 Argumente pro și contra

Experiența acumulată până în prezent a arătat că DPS este o metodă eficientă pentru standardizarea și simplificarea modului în care autoritățile contractante și operatorii economici interacționează pe piața achizițiilor publice. Din perspectiva CPB, DPS, alături de contractele-cadru, acordurile-cadru și piața online (pentru achizițiile care nu ating pragul) oferă autorităților contractante o gamă cuprinzătoare de instrumente de achiziții publice electronice, pentru a răspunde nevoilor lor diferite în materie de achiziții. Principalele provocări privind adoptarea DPS sunt legate de asigurarea nivelului adecvat de informare, educare și sprijin de care au nevoie utilizatorii atunci când recurg pentru prima dată la această procedură, precum și efortul considerabil necesar pentru dezvoltarea și gestionarea platformei TIC.

14.3.3 Lecții învățate și întrebări practice care decurg din punerea în aplicare

O provocare majoră pe măsură ce utilizarea DPS va ajunge într-o etapă mai matură este nevoia de a găsi un echilibru între dorința autorităților contractante de a beneficia de un DPS foarte flexibil care să ofere un număr cât mai mare de funcții de personalizare a ofertelor și nivelul ridicat de standardizare necesar pentru a asigura operațiuni cât mai simple și un nivel ridicat de automatizare.

14.4 Caz de utilizare: Țările de Jos

14.4.1 Cazul orașului Rotterdam

Cu o populație de 650 000 de locuitori, Rotterdam este al doilea oraș ca mărime din Țările de Jos. Spre deosebire de Amsterdam, achizițiile publice sunt în întregime centralizate. Bugetul total este de aproximativ 3 miliarde EUR și sunt angajați 14 000 de funcționari publici. Toate achizițiile publice, cu o valoare de aproximativ 1,3 miliarde EUR, sunt efectuate de un departament de achiziții publice cu 100 de angajați, toți aceștia lucrând de acasă din martie 2020. Angajații departamentului de achiziții publice din Rotterdam sunt încântați să contribuie la schimbul de cunoștințe practice bazate pe experiența lor în ceea ce privește utilizarea DPS, procedură indispensabilă în momentul de față în Rotterdam.

14.4.2 Contextul și situația actuală; Rotterdam ca utilizator precoce

Imediat după punerea în aplicare în 2016 a Directivei UE privind achizițiile publice, orașul Rotterdam a instituit un DPS pentru a atrage contractanți externi. Primul DPS a fost instituit la începutul anului 2017. În prezent, Rotterdam utilizează a doua versiune a DPS. Anual, prin DPS sunt atribuite contracte în valoare de aproximativ 85 de milioane EUR. În 2019, peste 700 de contractanți au depus o cerere de admitere în DPS. În 2020, alți 700 de contractanți au fost admiși în DPS pentru a acoperi nevoile generate de pandemia de COVID-19.

14.4.3 Platforma de achiziții publice electronice și robotica

Rotterdam desfășoară în prezent mai multe proceduri DPS, iar achizitorii stabilesc, la cerere, dacă procedura DPS poate fi utilizată sau nu. Pentru o eficiență sporită, procesul de înregistrare este automatizat prin intermediul unei platforme de achiziții publice electronice și al unui robot (RPA). În prezent, se analizează posibilitatea utilizării unei proceduri DPS pentru preselecția tuturor contractanților din domeniul sănătății pe baza cerințelor minime, pentru efectuarea rapidă a unor achiziții specifice în cadrul grupului de contractanți calificați. Valoarea anuală estimată a acestei proceduri DPS ar fi de peste 700 de milioane EUR.

14.4.4 Argumente puternice pentru instituirea unui DPS

Timpul scurt de derulare a procesului a fost principalul motiv pentru instituirea DPS. De asemenea, Rotterdam a creat o piață mai transparentă și mai competitivă, care a condus la tarife mai bune și la o bază de contractanți mai diversificată.

Alte argumente decisive:

- Adăugarea continuă de noi participanți pe durata unui contract.
- Acces rapid pe piețele cu o evoluție rapidă pe durata contractului.
- Atenuarea riscului de epuizare a stocurilor (la nivel global), evitându-se timpul lung de derulare a procedurilor standard (de exemplu, articole medicale utilizate în timpul pandemiei de COVID-19).

14.4.5 Avantaje

- Nivel ridicat de concurență
- Timp scurt de efectuare a achizițiilor publice

- Tarife mai bune și o calitate superioară a ofertelor
- Cereri simple în comparație cu procedurile concurențiale secundare în temeiul unui acord-cadru cu mai multe părți contractante
- Pot fi admiși furnizori noi pe parcursul procedurii DPS
- Comunicare simplă și rapidă cu piața
- Achizitorii nu au nevoie de o instruire riguroasă pentru a depune cereri

14.4.6 Considerații

- Multe proceduri în comparație cu un acord-cadru încheiat cu o singură parte; utilizare mai intensivă a forței de muncă atât în ceea ce privește admiterea în sistem, cât și cererile
- Utilizare continuă a capacităților de către achizitori și furnizori
- În cazul unui volum redus, documentele de înregistrare pot expira, iar participanții pot fi nevoiți să le depună din nou. (În prezent, acest obstacol a fost depășit cu ajutorul unui portal pentru contractanți.)
- În cazul unui număr mic de contractanți, aceștia nu doresc să participe la procedura concurențială
- În cazul unor tarife mai bune în afara DPS, participanții se retrag din sistem
- Interviuri de verificare în locul interviurilor de angajare
- Comunicarea individuală insuficientă cu participanții conduce uneori la o sensibilitate mai redusă la tendințele pieței
- Există o discuție cu privire la posibilitatea utilizării unui DPS în temeiul legislației locale privind achizițiile publice din Țările de Jos (AW 2012)

14.4.7 Lecții învățate

DPS este într-o continuă dezvoltare în ceea ce privește aplicarea sa practică și amploarea utilizării. Pentru orice procedură DPS nouă trebuie efectuată întotdeauna o analiză a argumentelor economice pentru a stabili dacă este rentabilă instituirea unui DPS. Odată instituit, organizația se axează pe utilizarea acestuia pe o perioadă de mai mulți ani, cu tot efortul pe care îl presupune acest lucru. Trebuie să asigurăm o capacitate suficientă înainte de lansarea unui DPS.

Metoda DPS este o procedură perfectă pentru diferite servicii și livrări.

Admiterea în sistem și controlul sunt stricte, lucru ce necesită multă comunicare.

În cazul unui număr mic de contractanți, se recomandă utilizarea unui interval de preț bazat pe piață pentru a menține interesul acestora.

Având în vedere că DPS este în întregime digital, putem uita să vorbim cu contractanții noștri principali (utilizați frecvent). În ceea ce privește contractanții externi, în prezent planificăm în mod activ discuții cu contractanții pe care îi utilizăm frecvent. Din aceste discuții se vor obține informații valoroase ce pot fi utilizate pentru a îmbunătăți aplicarea DPS și achizițiile specifice.

Unii furnizori nu au competențe digitale și nu înțeleg cum funcționează o platformă de achiziții publice electronice. Aceste platforme trebuie să asigure mai multă claritate și un serviciu excelent și reactiv!

Pe multe piețe (de exemplu, pentru contractanți externi), este oportun să se solicite în prealabil dovezile necesare în etapa de admitere la o procedură DPS (așa cum se întâmplă, de regulă, în cazul procedurii restrânse). Acest lucru are o serie de efecte:

- Se înregistrează doar contractanții serioși. În vechiul DPS, 65 % dintre participanți erau inactivi, raport inversat în prezent: 65 % dintre participanți sunt activi.
- Deoarece dovezile prezentate au fost deja verificate, nu mai este necesară verificarea acestora în etapa de depunere a cererilor, economisind mult timp.
- Deoarece dovezile sunt solicitate în prealabil, furnizorul trebuie să le prezinte o singură dată.

- În plus, dacă dovezile sunt actualizate de către un portal pentru furnizori, puteți conta întotdeauna pe furnizori de încredere.

14.5 Caz de utilizare: Norvegia

14.5.1 Contextul și situația actuală

Norvegia nu dispune de un sistem central de gestionare a achizițiilor publice, deși există un sistem centralizat de publicare, Doffin, pentru transmiterea obligatorie a anunțurilor electronice către TED pentru toate procedurile concurențiale care depășesc pragul UE. Agenția Norvegiană pentru Management Public și Financiar (DFØ) se bazează pe furnizori să ofere sisteme cu eficiență dovedită pentru desfășurarea achizițiilor publice, cu funcționalități ce îndeplinesc cerințele legale și nevoile utilizatorilor. Autoritățile contractante au libertatea de a alege sistemul preferat dintre cele disponibile. În prezent, pe piața din Norvegia sunt disponibile 5-7 sisteme de achiziții publice, oferite de 3-4 furnizori. Merzell ASA (trei sisteme) și Visma sunt cei mai importanți dintre aceștia.

Combinarea dintre CPB și DPS generează unele provocări în materie de interoperabilitate. Este necesară asigurarea interoperabilității între diferitele sisteme de achiziții. CPB va califica operatorii economici, însă achiziția specifică se va desfășura în cadrul sistemelor autorităților contractante. Accent pe elaborarea de standarde și crearea unei rețele comune de transmitere electronică a documentelor: infrastructura de transmitere a documentelor va fi o prioritate pentru obținerea unui proces în întregime electronic.

În ceea ce privește prevalența, până în prezent DPS a fost utilizat doar într-o măsură limitată în Norvegia. În 2019, în Norvegia au fost publicate în total 10 313 proceduri concurențiale de ofertare (care depășesc pragul – TED). 39 de autorități contractante au publicat în 2019 un număr de 78 de proceduri DPS. Tabelul de mai jos prezintă evoluția utilizării DPS în ultimii trei ani.

Anul	Nr. de autorități contractante	Nr. de proceduri DPS	Nr. mediu de proceduri DPS per autoritate contractantă	Max. o autoritate contractantă
2017	8	26	3,25	13
2018	20	47	2,35	20
2019	39	47	2	7

Tabelul 1: Utilizarea DPS în Norvegia în perioada 2017-2019

Numărul operatorilor economici participanți la o achiziție specifică variază de la câțiva la 77 în cadrul unui singur DPS.

Cele două autorități contractante norvegiene care utilizează DPS în mod frecvent sunt Ruter AS, o societate de transport deținută de municipalitatea Oslo, și municipalitatea Bergen. Tabelul de mai jos ilustrează utilizarea DPS de către cele două autorități contractante.

Organizație	Nr. de DPS active	Nr. de furnizori calificați pentru toate DPS	Nr. de bunuri DPS	Nr. de furnizori per bunuri DPS - interval	Nr. de servicii DPS	Nr. de furnizori per servicii DPS - interval	Nr. de oferte per procedură concurențială - Mediu - Max.
Ruter AS	12	aprox. 160	2	7-13	10	25-77	Mediu 7 Max. 30
Municipalitatea Bergen	10	aprox. 80	6	5-12	4	5-13	Mediu 3 Max. 10

Tabelul 2: Utilizarea DPS – două autorități contractante 2017-2019

Tabelul 2 prezintă numărul de DPS active pentru cele două categorii principale de produse (bunuri și servicii), numărul furnizorilor calificați pentru fiecare achiziție specifică și numărul ofertelor primite pentru fiecare achiziție specifică.

În prezent, CPB național din Norvegia nu administrează niciun DPS național, dar este în derulare un proiect pentru un DPS care să acopere nevoile naționale pentru locurile de desfășurare a conferințelor și seminariilor.

14.5.2 Motivul alegerii unui DPS

O anchetă națională, bazată pe interviuri, realizată în rândul utilizatorilor DPS, a evidențiat următoarele avantaje:

Prețuri mai bune - concurență sporită pe piață

- reducerea prețurilor prin înlocuirea/completarea acordurilor-cadru cu DPS
- acces ușor la o piață de furnizori mai extinsă
- accesul furnizorilor pe piața sectorului public, în special al IMM-urilor și al furnizorilor locali care nu dețin capacitatea necesară pentru a se califica la o procedură de achiziții de amploare
- implicarea și activarea mai multor întreprinderi nou-înființate

Reducerea costurilor de proces – procese mai eficiente și reducerea costurilor tranzacțiilor/timp economisit pentru autoritățile contractante și operatorii economici – în comparație cu acordurile-cadru.

14.5.3 Experiența utilizatorilor

În principal, utilizatorii au scos în evidență faptul că DPS este un instrument eficient pentru loturi și piețe specifice.

- Instituirea unui DPS este mai ușoară decât încheierea unui acord-cadru
- Utilizarea unui DPS poate părea dificilă la început - schimbarea obiceiurilor, ținând cont de:
 - Lipsa de competență în ceea ce privește procedurile DPS și orientări limitate
 - Procesul nu este în întregime electronic
 - Discuții interne lungi legate de aspectele juridice, având în vedere numeroasele elemente implicate
- Diverse abordări și strategii, în ceea ce privește:
 - Instituirea doar a unui DPS
 - Combinarea DPS cu un acord-cadru
 - Cunoașterea pieței este importantă
- Aspecte evaluate:
 - Piețele de furnizori
 - IMM-urile sunt mulțumite de utilizarea DPS, în comparație cu acordurile-cadru
 - Sunt implicați actori de pe piața locală
 - În cadrul unui DPS, toți operatorii economici se pot califica și pot oferi bunurile, serviciile sau lucrările care fac obiectul achiziției specifice, fără teama de a nu avea acces timp de patru ani
 - Participare flexibilă
 - Calitate și satisfacția utilizatorilor
 - Cererile personalizate în DPS asigură o calitate îmbunătățită
 - Regândirea modului de editare a documentelor necesare pentru procedura de ofertare – stabilirea criteriilor de atribuire într-un proces în întregime electronic
 - Timp și productivitate
 - Nu se pot formula observații pe baza experienței de până acum
 - Nivelul prețurilor – oferte
 - Bunuri – nivelul prețurilor a scăzut ca urmare a creșterii numărului de furnizori/oferte
 - Servicii – nu există indicii clare privind scăderea nivelului prețurilor, precum în cazul bunurilor

14.6 Caz de utilizare: Slovenia

Începând cu 1 aprilie 2018, achizițiile publice electronice sunt obligatorii. Prin urmare, Ministerul Administrației Publice a dezvoltat un sistem electronic public și gratuit. În același timp, trei sisteme electronice suplimentare cu plată au fost dezvoltate de firme de consultanță, ce oferă în mod obișnuit clienților un pachet complet de servicii (pregătirea documentației, publicare, consultarea autorităților contractante pe parcursul întregii proceduri etc.).

DPS era în curs de integrare în sistemul național în 2020, când a fost elaborat acest caz de utilizare. Integrarea a fost realizată în cooperare cu furnizorul de soluții IT. După un început promițător, evoluția a fost încetinită din cauza pandemiei de COVID-19. Prin urmare, la început, singurele sisteme în care s-au derulat proceduri DPS au fost cele dezvoltate de firmele private de consultanță, dar în 2021 a devenit operațional un sistem electronic național. De asemenea, în sistemul național au fost integrate soluții pentru deschiderea procedurilor de ofertare pe baza unor acorduri-cadru.

Având în vedere că sistemul DPS național era în curs de dezvoltare la momentul elaborării prezentului ghid, Ministerul Administrației Publice a jucat un rol de observator al altor sisteme DPS, lucru care a permis optimizarea și sporirea competitivității viitoare a sistemului DPS național.

În 2020, opt DPS erau operaționale în Slovenia. Autoritățile contractante care utilizează DPS includ municipalități, centre medicale și alte organisme de drept public, precum și entități contractante în domeniul infrastructurii. DPS este utilizat cel mai frecvent pentru următoarele tipuri de contracte: echipamente medicale, servicii legate de deșeuri medicale, construcții, proiectare, servicii și lucrări geodezice și de securitate. După cum s-a menționat deja, până atunci toate procedurile derulate prin DPS în Slovenia au fost gestionate de firme de consultanță private. Șapte din opt DPS care funcționau în Slovenia se aflau în prima etapă, iar unul se afla în etapa achizițiilor specifice efectuate de autoritatea contractantă.

14.6.1 Studiu de caz

- Autoritate contractantă: organism de drept public
- Titlu: servicii legate de deșeuri medicale
- Scurtă descriere:
 - Data de începere și de încheiere: 7 martie 2019; data scadentă în 2025
 - Motivul alegerii unui DPS: motivul pentru care s-a recurs la utilizarea unui DPS de către autoritatea contractantă a fost creșterea semnificativă a prețului produselor în cadrul acordului-cadru.
 - Numărul ofertanților participanți: în prezent, 9 ofertanți participă pentru toate loturile
 - Numărul achizitorilor participanți: 35 de instituții sanitare
 - Contractul este împărțit în 12 loturi
 - Bazat pe un acord-cadru anterior: Da
- Argumente pro și contra
 - Achizitor versus furnizor
 - Argumente pro:
 - concurență: piața nu este închisă pentru furnizori
 - prețuri mai mici
 - oferte transparente
 - provocare nouă
 - în anumite zone geografice, unii furnizori pot fi mai interesați să livreze decât alții
 - Argumente contra:
 - lipsa de experiență
 - absența ofertelor

- un proces în întregime electronic – totul este nou
- furnizori care nu doresc să participe
- Lecții învățate și întrebări practice care decurg din punerea în aplicare
 - După adoptarea și recunoașterea avantajelor DPS de către autoritățile contractante și furnizori, DPS va oferi oportunități pentru oferte comparabile și prețuri competitive

14.7 Caz de utilizare: Suedia

Interesul față de DPS este în creștere în Suedia, chiar dacă acordurile-cadru sunt în continuare preferate în majoritatea cazurilor. Unele statistici indică faptul că primul DPS a fost instituit în 2017. Nu există o soluție națională pentru achiziții publice electronice și DPS în Suedia. Autoritățile contractante achiziționează sistemele de achiziții; în prezent sunt utilizate aproximativ 4 soluții.

DPS sunt administrate fie de CPB, fie de către autoritățile contractante. În cazul instituirii DPS de către CPB, acesta este responsabil pentru calificarea inițială a operatorilor economici, iar ulterior invitațiile de participare la procedura de ofertare și procesele următoare sunt gestionate de autoritățile contractante. În unele cazuri, CPB poate gestiona și procesul de ofertare și poate chiar atribui contractul în numele autorităților contractante. În Suedia, au fost instituite DPS pentru bunuri, servicii și lucrări.

Pentru a oferi exemple concrete de utilizare a DPS, am ales să prezentăm cazul unui CPB și al unei autorități contractante, municipalitatea Kristianstad.

14.7.1 SKL Kommentus Inköpscentral/CPB

SKL Kommentus Inköpscentral (SKI) este un CPB care face parte dintr-un grup de societăți deținut de Asociația suedeză a autorităților locale și a regiunilor (SALAR). SKL Kommentus furnizează sectorului public (municipalități, regiuni și societățile pe care le dețin) contracte (în principal acorduri-cadru), precum și servicii în domeniul achizițiilor și al resurselor umane.

Primul DPS instituit de SKI a avut ca obiect achiziționarea de pelete din lemn. Acesta a fost inițiat în martie 2017, cu o perioadă de valabilitate de 4 ani. Peletele din lemn au fost alese pentru proiectul-pilot deoarece peletele sunt considerate produse simple și standardizate. În cadrul acestui DPS, SKI pune la dispoziția autorităților contractante modele care trebuie completate, oferindu-le astfel posibilitatea de a efectua mici ajustări sau de a formula cereri specifice în etapa 2. Cu toate acestea, SKI răspunde atât de procesul de atribuire a contractelor în sistem, în numele autorităților contractante, cât și de gestionarea eventualelor căi de atac ulterioare.

Procesul de înregistrare în sistemul dedicat peletelor din lemn durează aproximativ 10 minute pentru fiecare operator economic, timp necesar în principal pentru verificarea DEAU. SKI petrece, în medie, aproximativ 2 ore pentru fiecare achiziție specifică; timpul mediu de la publicarea anunțului de participare până la semnarea unui contract este de 15 zile.

DPS privind peletele din lemn a fost un succes. După primele 10 luni, valoarea totală a contractelor atribuite prin DPS a depășit valoarea totală a acordului-cadru anterior încheiat pe 4 ani.

Al doilea DPS instituit de SKI a avut ca obiect achiziționarea de energie electrică. Și acesta este un produs simplu și standardizat, care este disponibil pe o piață extinsă. Având în vedere dificultățile legate de evaluarea ofertelor la achiziția de energie electrică în cadrul unui acord-cadru național, SKI a considerat că un DPS va asigura o concurență sporită. Procesul derulat în cadrul acestui sistem este identic cu cel care a vizat peletele din lemn. S-a dovedit însă că necesită mai mult timp – fiecare achiziție specifică necesită, în medie, 4 ore. Au existat inițial numeroase întrebări din partea autorităților contractante, în pofida modelelor și documentelor de orientare bine elaborate.

De la instituirea primului DPS, SKI a mai inițiat trei astfel de sisteme pentru panouri solare, iarbă artificială și puncte de încărcare pentru vehiculele electrice și hibride.

Panourile solare sunt împărțite în trei proceduri DPS diferite, una pentru produse, una pentru lucrări și a treia pentru servicii de consultanță. Obiectul achiziției în acest caz este complicat din punct de vedere tehnologic; prin urmare, SKI a pus la dispoziția autorităților contractante modele și ghiduri (inclusiv un model de evaluare), însă utilizarea acestora nu este obligatorie. Acesta este primul DPS în care SKI nu atribuie contracte (dar se ocupă de toate sarcinile administrative). De asemenea, SKI instituie DPS în cadrul platformei de achiziții și califică furnizorii. Ulterior, autoritățile contractante atribuie contracte și gestionează eventualele căi de atac. Sistemele dedicate panourilor solare au fost publicate în martie 2020 și, până în prezent, nu a fost atribuit niciun contract în cadrul unor proceduri de achiziții specifice.

Procesul derulat în cadrul DPS care vizează iarba artificială este identic cu cel dedicat panourilor solare. În schimb, sistemul instituit pentru achiziția de iarbă artificială este împărțit în mai multe categorii și vizează atât lucrări, cât și servicii (construcții noi, reconstrucții și întreținere).

DPS referitor la punctele de încărcare pentru vehiculele electrice și hibride nu a fost încă pus în aplicare.

14.7.1.1 Experiențe

Există percepția generală că DPS este adecvat pentru piețele cu un număr mare de furnizori, dar șansele reduse de a obține contractul îi pot descuraja pe aceștia să participe la achiziții specifice. Acest lucru ar putea fi însă evitat prin utilizarea de modele și alte documente justificative care să faciliteze participarea operatorilor economici și depunerea ofertelor.

DPS se caracterizează printr-o oarecare flexibilitate, dar nu este clar în ce măsură autoritățile contractante pot ajusta cerințele specifice în etapa 2 sau ce elemente trebuie stabilite efectiv de către CPB în etapa 1. Dacă termenii sunt stabiliți în etapa 1, este evident că aceștia trebuie să fie respectați (de exemplu, criteriile de atribuire).

În cadrul unui DPS sunt dificil de realizat monitorizări coordonate în comparație cu acordurile-cadru, având în vedere că fiecare contract specific atribuit prin DPS include termeni și condiții diferite. SKI și furnizorii nu au obligații contractuale directe unii față de ceilalți. Prin urmare, în cadrul unui DPS, CPB nu are aceeași relație directă cu fiecare furnizor precum în cadrul unui acord-cadru. Utilizarea modelelor nu este obligatorie pentru sistemele dinamice de achiziții mai recente instituite de SKI (de exemplu, cerințele de mediu). SKI are dreptul de a monitoriza derularea contractelor, dar CPB nu stabilește condiții obligatorii, așa cum se întâmplă într-un acord-cadru.

Există încă întrebări fără răspuns cu privire la ceea ce înseamnă un proces în întregime electronic. De exemplu, este posibilă organizarea de interviuri online pentru evaluarea consultanților?

Este dificil pentru CPB să cunoască gradul de utilizare a DPS, în condițiile în care autoritățile contractante sunt pe deplin responsabile de achizițiile specifice. Nu este instituită nicio procedură tehnică sau administrativă pentru raportarea participării.

SKI a identificat alte câteva provocări generale legate de utilizarea DPS:

- Există dificultăți legate de procesul în întregime electronic pe piețele în care furnizorii nu sunt familiarizați cu achizițiile publice
- Sarcinile administrative pentru fiecare achiziție specifică pot necesita mult timp
- Platformele din Suedia nu sunt bine dezvoltate pentru organismele centrale de achiziție
- Până în prezent, nu au fost soluționate multe (eventuale) cauze în instanță, iar noua legislație nu a fost încă testată

14.7.1.2 Argumente pro și contra

DPS oferă mai multe avantaje pentru un CPB:

- Operatorii economici se pot alătura în orice moment și nu există o limită în ceea ce privește numărul de participanți, fapt ce creează oportunități pentru IMM-uri.

- CPB nu are obligația de a specifica autoritățile contractante participante în anunțul de participare.
- Cerințele pot fi adaptate pentru fiecare autoritate contractantă în parte.
- Un DPS prezintă mai puține riscuri pentru CPB/autoritățile contractante în cazul în care un operator economic este exclus sau se retrage din sistem.
- DPS facilitează/promovează dezvoltarea produselor într-un mod dificil de realizat în cazul acordurilor-cadru.
- DPS se poate dovedi a fi un proces eficient dacă platformele de achiziții sunt bine dezvoltate și pot fi valorificate pe deplin.

14.7.1.3 Provocări și dificultăți

Un CPB se confruntă, de asemenea, cu provocări și dificultăți la utilizarea DPS:

- Utilizarea DPS poate necesita multe resurse din partea CPB în cazul unui număr mare de cereri sau oferte.
- Nu există platforme de achiziții care să corespundă pe deplin așteptărilor CPB. Evaluarea manuală și utilizarea, de exemplu, a fișierelor Excel necesită multe resurse în comparație cu disponibilitatea unei platforme complet electronice pentru toate etapele DPS.
- DPS i-ar putea descuraja pe unii operatori economici să participe la achiziții specifice în cazul în care concurența este prea mare și sunt șanse reduse de a li se atribui contracte.
- Cerințele diferite ale autorităților contractante reduc posibilitatea ca un CPB să coordoneze acțiuni de monitorizare.

14.7.2 Municipality Kristianstad

Și autoritățile contractante instituie și utilizează DPS, un exemplu în acest sens fiind municipalitatea Kristianstad, cu 85 000 de locuitori și 8 000 de angajați.

Municipalitatea a început să utilizeze DPS în 2017 pentru asistenți sociali și în 2018 pentru consultanți tehnici.

Era important să se instituie un DPS pentru consultanții tehnici, deoarece acordul-cadru încheiat de municipalitate includea un număr limitat de specialiști, iar aceștia schimbau frecvent angajatorii. Prin urmare, disponibilitatea specialiștilor în temeiul acordului-cadru cu o durată de 4 ani nu era garantată. În cadrul DPS au fost calificați doi furnizori, dar nu au fost trimise invitații de participare la procedura de ofertare.

DPS pentru asistenți sociali a avut un mare succes. Nevoia de asistenți sociali a crescut în contextul crizei refugiaților. A fost încheiat un acord-cadru cu trei furnizori, însă municipalitatea avea nevoie de mai mulți asistenți sociali/consultanți. Costurile au crescut cu 871 %. Instituirea unui DPS a fost considerată o alternativă pentru crearea unei piețe agile și pentru sporirea concurenței.

În cadrul DPS au fost depuse 57 de cereri de participare (51 de furnizori unici). La momentul instituirii DPS existau 14 furnizori calificați, numărul acestora crescând în prezent la 35. Au fost trimise 18 invitații de participare la procedura de ofertare, în urma cărora au fost angajați 29 de consultanți. Au fost 6,4 oferte pentru fiecare cerere, un raport foarte bun în comparație cu acordul-cadru. Timpul scurs între trimiterea cererii de participare și începerea activității consultanților a fost de 1 lună.

14.7.2.1 Experiențe

- Este important să se asigure calitatea invitației de participare la procedura de ofertare.
- De asemenea, este important să se decidă cu privire la modul de definire a cerințelor.
- Gestionarea întreprinderilor nou-înființate este importantă.
- Este un proces favorabil concurenței.
- Trebuie să creeze o piață agilă.

14.7.2.2 Factori de succes

- Existența unor cerințe de calificare echilibrate; abordare pe termen lung și asigurarea accesului atât pentru furnizorii mici, cât și pentru cei mari.
- Planificarea sarcinilor administrative este importantă.
- Este nevoie de un sistem de achiziții eficient și de o evaluare automată.

